

TXOSTENA
2017-2018
MEMORIA

ingurugela

INGURUGELA

ARABA	Baiona, 56-58 01010 Vitoria-Gasteiz	ingurugela- araba@euskadi.eus
BIZKAIA	Ondarroa, 2 4800 Bilbao	ingurugela- bizkaia@euskadi.eus
GIPUZKOA	Basotxiki, 5 20015 Donostia-San Sebastián	ingurugela- donostia@euskadi.eus
	Brinkola auzoa, z/g 20220 Legazpi	ingurugela- legazpi@euskadi.eus
	Arrateko Andra Mari LHI Juan A. Iturrioz, 5 20600 Eibar	

AURKIBIDEA

INGURUGELA

LEHENTASUNEZKO LAN LERROAK

1.- IKERKUNTZA ETA ESPERIMENTAZIOA

1.1. Eskolako Agenda 21: Garapen
Jasangarrirako hezkuntza programa

1.2. Ikerkuntza proiektuak

2.- IRAKASLEEN PRESTAKUNTZA

2.1. Ikastaroak

- Bakarkako prestakuntza
- Eskualdeko prestakuntza
- Formazio ekintzak guztira

2.2. Ingurumen-hezkuntzako XXV.Topaketak

3.SENTSIBILIZAZIOA

Aztertu Programa

4.- BALIABIDEAK

Dokumentazio guneak

5.- PARTAIDETZA ETA KOORDINAZIOA

5.1. Barne Koordinazioa

5.2. E A Eko Ingurumenari buruzko eztabaida-
guneetan partehartzea

5.3. Ingurumen-hezkuntzako foro ezberdinen
partehartzea

6.- ERANSKINAK

ÍNDICE

INGURUGELA

LÍNEAS PRIORITARIAS DE TRABAJO

1.- INVESTIGACIÓN Y EXPERIMENTACIÓN

1.1. Agenda 21 Escolar: un programa educativo
para el desarrollo sostenible

1.2. Proyectos de investigación

2.- FORMACIÓN DEL PROFESORADO

2.1- Cursos

- Formación individual
- Formación zonal
- Total de actividades de formación

2.2- XXV Encuentros de E. Ambiental

3.- SENSIBILIZACIÓN

Programa Aztertu

4.- RECURSOS

Centros de documentación

5.- PARTICIPACIÓN Y COORDINACIÓN

5.1. Coordinación interna

5.2. Participación en Foros medioambientales
de la C A P V

5.3. Participación en foros de educación
ambiental

6.- ANEXOS

INGURUGELA: INGURUGIROAREKIKO IRAKASBIDEEN HEZKUNTZA IKERKETARAKO IKASTEGIAK

INGURUGELA: CENTROS DE EDUCACIÓN E INVESTIGACIÓN DIDÁCTICO AMBIENTAL

Ingurugelek irakasleei eta ikastetxeei sustatzeko ekipamendu publikoen osatzen dute. Unibertsitateaz kanpoko hezkuntza-sisteman ingurumen hezkuntzako planak eta programak koordinatzen dituzte.

CEIDA izenarekin sortu zituzten Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailak eta Hirigintza, Etxebizitza eta Ingurugiro Sailak, irailako 19 2002/1989 Dekretuaren bidez. Dekretu horrek Euskal Autonomi Elkarte «Ingurugiroarekiko Irakasbideen Hezkuntza eta Ikerketarako Ikastegi»-en sortze eta ihardutze-modua araupetzen ditu.

Ondoren, Ingurugela izena hartu zuten Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa eta Lurralde Antolamendu eta Ingurumen sailburuen 2005eko martxoaren 16ko Aginduaren bidez.

Ikasturte honetan **ERRONKA GARBIAREN** agiria Gazteen II. Foroa Bizkaia Iraunkorraren alde ekitaldirako lortu da eta beste bi ekitaldirako tramitazioa hasi da.

Los **centros Ingurugela** son una red de equipamientos públicos de apoyo al profesorado y a los centros escolares, que coordinan planes y programas de educación ambiental, en el sistema educativo no universitario.

Fueron creados por los departamentos de Educación, Universidades e Investigación y Urbanismo, Vivienda y Medio Ambiente, con el nombre de CEIDAs, mediante el [Decreto 202/1989, de 19 de septiembre](#). Este Decreto regula la creación y funcionamiento de los Centros de Educación e Investigación Didáctico Ambiental de la Comunidad Autónoma del País Vasco.

Posteriormente, toman el nombre de Ingurugela por [Orden de 16 de marzo de 2005](#) de la Consejera de Educación, Universidades e Investigación y del Consejero de Ordenación del Territorio y Medio Ambiente.

Este curso se ha conseguido la certificación **ERRONKA GARBIA** en el II Foro de Jóvenes por la Sostenibilidad de Bizkaia y se ha comenzado la tramitación de otros dos eventos.

2030erako Euskadiko Jasangarritasunerako Hezkuntza Estrategia Estrategia de Educación para la Sostenibilidad del País Vasco 2030

2018.eko ekainak 05.
Ingurumenaren Mundu
Eguna dela eta, Iñigo Urkullu
lehendakaria buru zuen
Gobernu Kontseiluak
asteroko ohiko bilera
Urdaibaiko Erreserban egin
du, Busturiako Madariaga
Dorrean hain zuzen ere.
Ingurumen, Lurralde
Plangintza eta Etxebizitzako
sailburuak Gobernu
Kontseiluari **2030erako**
Euskadiko
Jasangarritasunerako
Hezkuntza Estrategiaren
onespenaren berri eman dio;
horren bidez, euskal gizarte
bidezkoagoa eta
jasangarriagoa lortu ahal
izateko hezkuntza
eraldatzailea garatzeko
euskarriak finkatu nahi dira.
Praktikan eta eragile guztien
arteko lankidetzan
oinarritzen den jarduketan
gida izan nahi du, euskal
herritarrak
jasangarritasunaren kultura
eraikitzen inplikarazteko.

Estrategia bost urteko hiru
ekintza-planen bidez
garatuko da, 4.161.000
euroko aurrekontuarekin, eta
indarraldian zehar banatuko
dira.

5 de junio de 2018.
Con ocasión del Día Mundial
del Medio Ambiente, el
Consejo de Gobierno,
presidido por el Lehendakari
Iñigo Urkullu, ha celebrado su
habitual reunión semanal en la
Reserva de Urdaibai, en
la Torre Madariaga de
Busturia.

El Consejero de Medio
Ambiente, Planificación
Territorial y Vivienda ha dado
cuenta al Consejo de Gobierno
de la aprobación de la
**Estrategia de Educación
para la Sostenibilidad del
País Vasco 2030**, con la que
se quiere consolidar los
cimientos para el desarrollo de
una educación transformadora
que permita conseguir una
sociedad vasca más justa y
sostenible. Pretende ser una
guía de actuación práctica y
colaborativa entre todos los
agentes para implicar a la
ciudadanía vasca en la
construcción de una cultura de
la sostenibilidad.

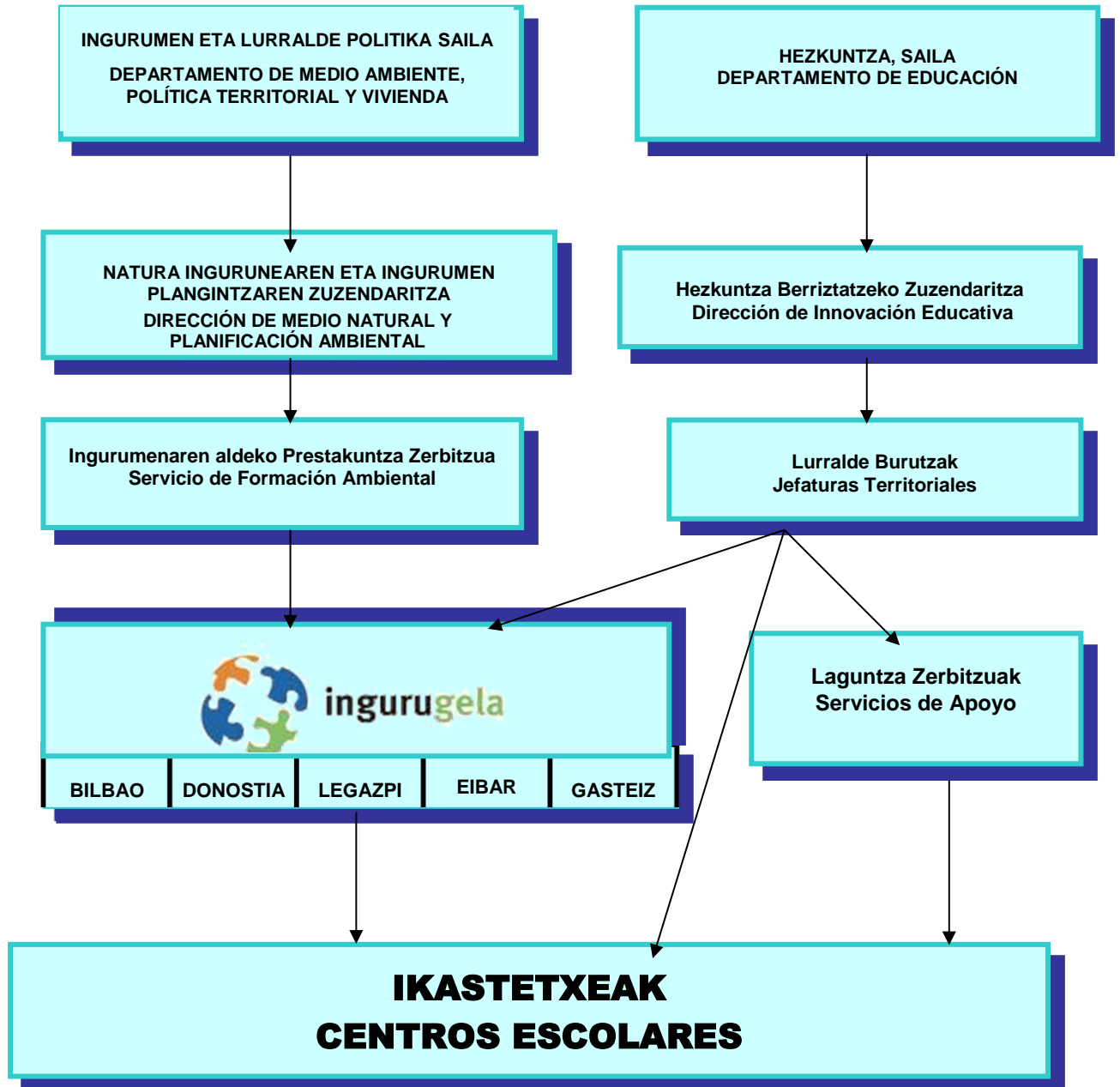
La Estrategia se desarrollará
mediante tres planes de acción
quinquenales con un
presupuesto de 4.161.000
euros que se distribuirán a lo
largo del periodo de vigencia.

EGITURA ETA ANTOLAKETA ESTRUCTURA Y ORGANIZACIÓN

INGURUGELA sarea bost ikastegik (BILBAO, DONOSTIA, GASTEIZ, LEGAZPI, EIBAR) eta 15 irakaslek osatzen dute (12 aholkulari, 2 kolaboratzaile, dokumentalista bat).

La red INGURUGEL A está formada por cinco centros (BILBAO, SAN SEBASTIÁN, GASTEIZ, LEGAZPI, EIBAR) y 15 profesores/as (12 asesores, 2 colaboradores, 1 documentalista).

INGURUGELAREN PERTSONALA
PERSONAL del INGURUGELA

Lurralde Territorio	Tokia Lugar	Zuzendaritza Dirección	Aholkularitza/ Asesorías				Dokumentalista
			Haur Hezkuntza E. Infantil	Lehen Hezkuntza E. Primaria	BH Natur Zientziak E. Secundaria CCNN	BH Gizarte Zientziak E. Secundaria CCSS	
Araba	Vitoria-Gasteiz	Ane Galarza			Jokin Lapaza		
Bizkaia	Bilbao	Angélica San Martín	Maite Gracia	Beatriz Antón José Manuel Gutierrez	Joseba Martinez Miren Agirreazkuenaga	Jose Ignacio de Guzman	Jazinto Prieto
Gipuzkoa	Donostia-San Sebastián	Angel Cantera			Jose A. Quijera Xabier Olaeta (ordezkoa)		
	Eibar				Nerea Azurmendi		
	Legazpi			Eduarne Huesa	Gurutze Laboa		

LEHENTASUNEZKO LAN LERROAK

LÍNEAS PRIORITARIAS DE TRABAJO

Urteko lana Ingurumen-hezkuntzarako Programaren jarduera-ildo nagusietan oinarritzen da, zeintzuk Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa eta Ingurumen eta Lurralde Antolamendu Sailek 1998ko ekainaren 22ko Aginduaren (urriaren 1eko EHAA) bitartez onartu eta izenpetu zituzten.

El trabajo anual se organiza tomando como base el Programa de Educación Ambiental suscrito y aprobado por el Departamento de Educación, Universidades e Investigación y Medio Ambiente y Ordenación del Territorio según Orden del 22 de junio de 1998 (BOPV del 1 de Octubre).

1 Ikerkuntza eta esperimetazioa

Lan lerro honen helburua ikastetxeetan ingurumen-hezkuntzarekiko berrikuntza sustatzea da eta hori lortzeko, proiektuak gauzatu, baliabideak eskaini eta ikastetxeekin elkar lan eginez ikerkuntza proiektuak bultzatzen ditugu.

Investigación y experimentación

La principal finalidad de esta línea es impulsar la innovación en educación ambiental, promoviendo proyectos, proporcionando recursos e investigando en colaboración con los centros.

2 Irakasleen prestakuntza

Irakasleen jardute hezitzaileak gaurkotzeko eta gelako irakas-ikaskuntza prozesuak aberasteko, norbanako nahiz taldeko analisi kritikoa eta proiektuekin lotuta berrikuntza bultzatuko dituen prestakuntza programa garatzen dugu urtero.

Formación del profesorado

La actualización de la práctica docente y la mejora de los procesos de enseñanza-aprendizaje requieren el análisis crítico y la formación, individual de equipo y formación ligada a proyectos.

3 Sentsibilizazioa

Ingurumenaren egoeraren arazoak ezagutzea, kontzientzia hartzea eta ardura suspertzea dira sentsibilizazio programen helburuak, horien artean Aztertu programa.

Sensibilización

Conocer los problemas ambientales, tomar conciencia y despertar la preocupación y cuidado sobre el medio son los objetivos del programa de sensibilización Aztertu.

1 Ikerkuntza eta esperimantazioa

Investigación y experimentación

Hezkuntza berrikuntza sustatzea helburu nagusia da. Horretarako **Eskolako Agenda 21** programa garatzen da.

Programa abiarazteko eta gauzatzeko aholkularitzak honako hauek eskatzen ditu: ikastetxeen hasierako motibazioa proiektuak aurkezteko, premiak aztertzea, prestakuntza berezia burutzea eta aldiroko jarraipena egitea.

Favorecer la innovación educativa es uno de los principales objetivos que se desarrolla mediante el programa de **Agenda 21 Escolar**.

La puesta en marcha de este programa y la asesoría conlleva motivación inicial para que los centros presenten proyectos, análisis de las necesidades, oferta de formación específica y seguimiento periódico del proyecto.

1.1 Eskolako Agenda 21: Garapen Jasangarrirako hezkuntza programa

Agenda 21 Escolar: un programa educativo para el desarrollo sostenible

1.2 Ikerkuntza proiektuak

Proyectos de investigación

1.1 Eskolako Agenda 21: Garapen iraunkorra hezkuntza programa

Agenda 21 Escolar: un programa educativo para el Desarrollo sostenible

2003-2004 ikasturtean hasi zen programa honek hiru helburu ditu:

- **baliabideen kudeaketa jasangarria (ikastetxekoa eta ingurukoa)**
- **curriculumaren berrikuntza**
- **parte hartze kultura**

Partaideak, Ikastetxeak, Udalak, eta Eusko Jaurlaritzaren Hezkuntza, Saila eta Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Saila dira.

Ikastetxe bakoitzak bere Eskola Agenda 21a propioa du, baina horrez gainera herri edo eskualde bateko ikastetxe guztiek herri horretako Tokiko Agenda 21ean parte hartzen dute.

Ikasturte honetan programaren berrikuntza prozesu bat zabaldu da, PROMETEA enpresak bultzatutako partaidetza prozesu bat garatu da erakunde guztiekin txosten bat sortzeko.

El programa que comenzó en el curso 2003-2004 tiene tres objetivos:

- **la gestión sostenible de los recursos del centro y del entorno**
- **la innovación curricular**
- **la cultura de la participación**

Los centros educativos, los Ayuntamientos, el Departamento de Educación y el Departamento de Medio Ambiente, Planificación Territorial y Vivienda del Gobierno Vasco son las instituciones participantes en el programa.

Los centros escolares realizan sus propias Agendas 21 Escolares en colaboración con otros centros de su misma localidad o comarca y participan en las Agendas 21 Locales de sus municipios.

Este curso se ha comenzado un proceso de innovación del programa con un proceso de participación de los distintos agentes impulsado por la empresa PROMETEA que termino con un informe.

- [Eskolako Agenda 21 programak garatzeko EAEko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeei dirulaguntzak 2017ko deialdia](#)
- [2017. Jasangarritasunerako hezkuntza.Garapen jasangarria sustatzeko ekintzak gauzatzen dituzten udalei, mankomunitateei, beste toki-entitate batzuei, toki-erakunde autonomoei, tokiko garapen-agentziei eta tokiko merkataritza-sozietateei diru-laguntzak.](#)

Eskolako Agenda 21 2017-2018 IKASTURTEA

444 ikastetxek, Eskolako Agenda 21 proiektuan parte hartu dute jasangarritasunerako hezkuntza-programak garatzeko Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeei zuzendutako diru-laguntzen deialdian parte hartuz. (2667 AGINDUA, 2017ko maiatzaren 24koa) Ikasturte honetan programa hau **116 udaletan** garatuta da.

Koordinazioa

Ikastetxe bakoitzean proiektua koordinatzeko pertsona bat dago. Proiektuaren koordinatzaileekin hilean behin koordinazio bilerak garatu dira 36 zonetan bildurik (262 bilerak), helburu hauekin: esperientzien trukaketa, metodologia eta tresnen ikerketa eta baliabideak lantzea, proiektua aplikatzeko eta ebaluatzeko.

Koordinazio presentzialaz gain, Hezkuntza Sailaren plataforma honen bidez onlineko koordinazioa egiten da:

<http://www.elearning2.hezkuntza.net/>

Ingurugelako aholkulari bakoitzari **32 ikastetxe dagokie** aholkularitza emateko.

EA21en partaideen zerrenda eranskinean dago.

Agenda 21 escolar CURSO 2017-2018

444 centros escolares han participado en el **Proyecto de Agenda 21 Escolar** mediante la convocatoria de subvenciones a centros escolares no universitarios ubicados en la Comunidad Autónoma del País Vasco para el desarrollo de programas de educación para la sostenibilidad.

(Orden 2667 de 24 de mayo de 2017)

El programa se ha desarrollado en **116 municipios**.

Coordinación

En cada centro escolar hay una persona que coordina el proyecto. Con los coordinadores del proyecto organizados en 36 zonas se han realizado reuniones mensuales (262 reuniones) para el intercambio de experiencias, la investigación de metodologías e instrumentos y la elaboración de recursos para la aplicación y evaluación.

Además de la coordinación presencial, hay una coordinación on-line a través de esta plataforma del Departamento de Educación:

<http://www.elearning2.hezkuntza.net/>

A cada persona del Ingurugela le corresponde la asesoría de unos **32 centros**.

La lista de centros que han participado en la AE21 puede consultarse en el anexo.

ESKOLAKO AGENDA 21

2017-2018

LURRALDE TERRITORIO	HERRIAK MUNICIPIOS	IKASTETXE KOPURUAK Nº DE CENTROS
ARABA	14	44
BIZKAIA	57	235
GIPUZKOA	44	165
C.A.P.V.	116	444

Eskola Agenda 21 2017-2018

Ikasleak

225.126

Ikastetxeak

444

Udalerriak

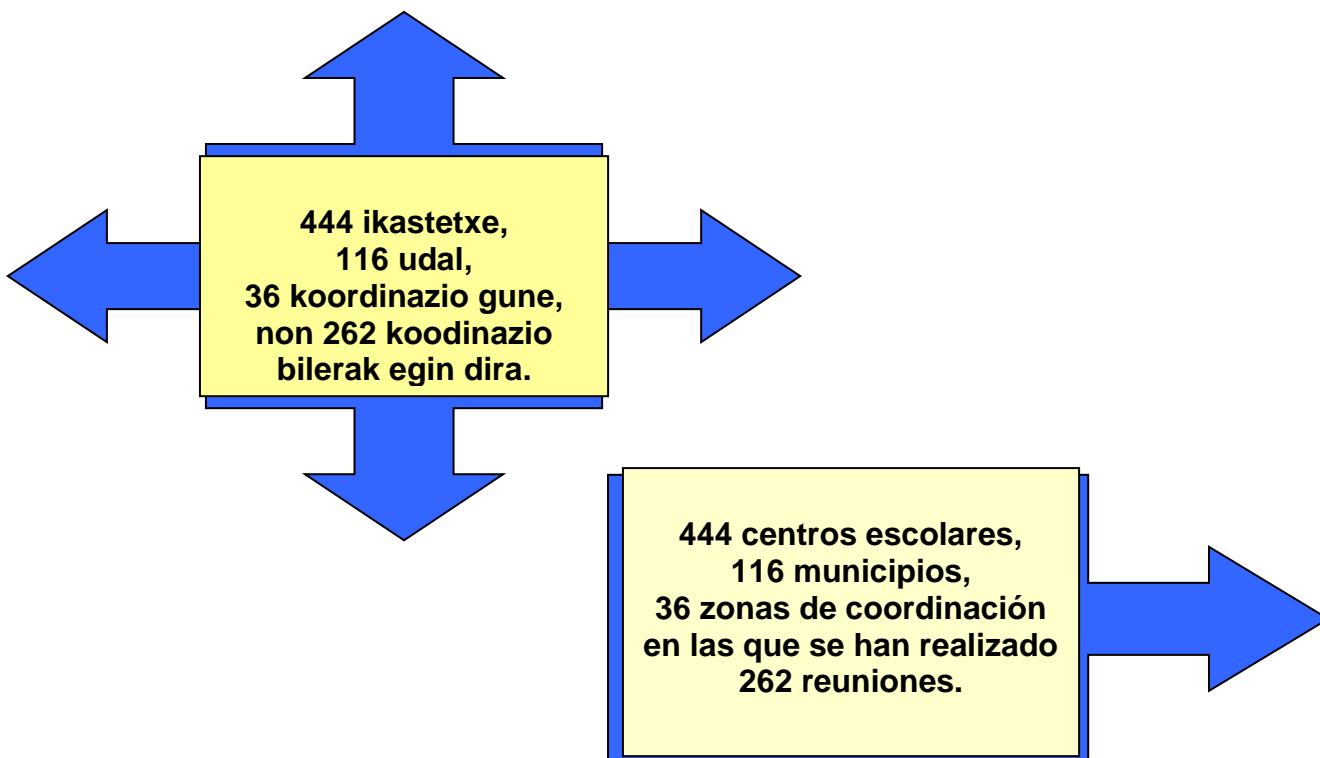
116

Gaiak

16

Udalerriko parte-hartzea

Programa **116 udaletan** garatuta, eta ekintza hauek egin dira:

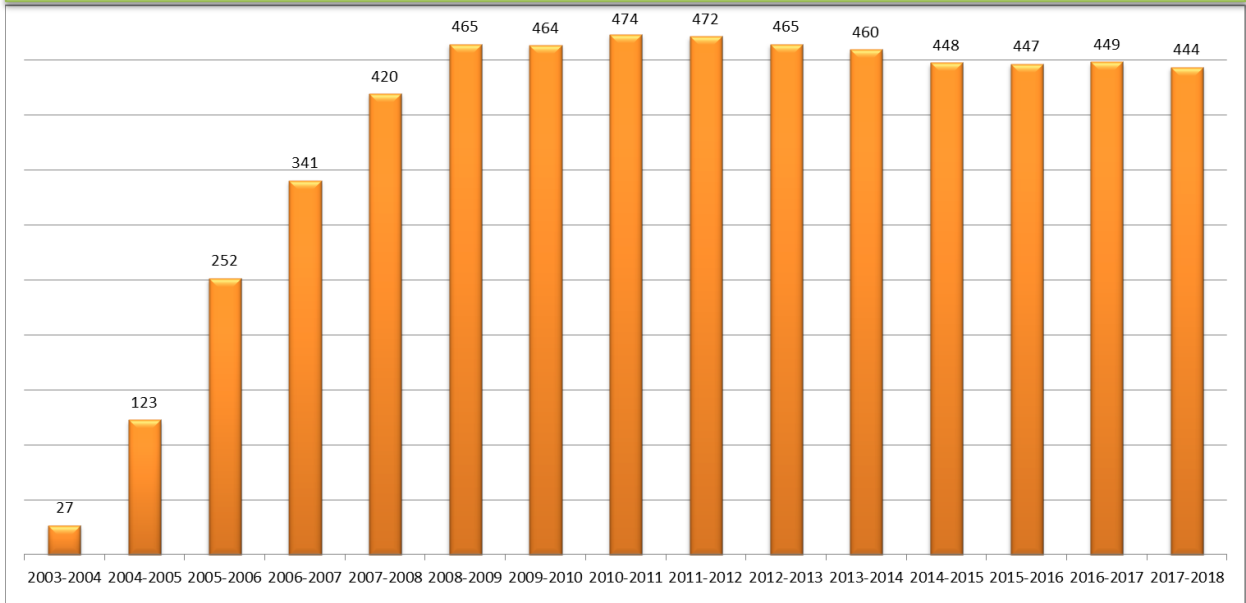
- 16 jardunaldi tekniko
- 11 jarraipen foro
- 63 eskolen arteko foro
- 103 eskolen udal foro
- 2 eskualde foro

Participación en el municipio

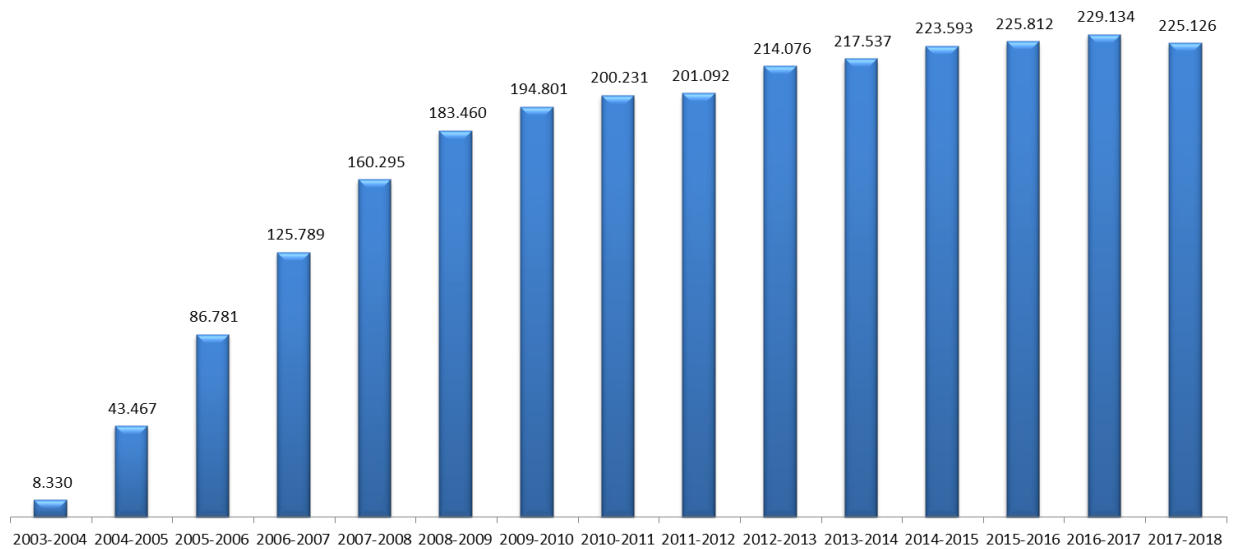
El programa se ha desarrollado en **116 municipios** en los que se han realizado:

- 16 jornadas técnicas
- 11 foros de seguimiento
- 63 foros interescolares
- 103 foros municipales
- 2 foros comarcales

Eskola Agenda 21 Ikastetxe kopurua

ALUMNADO PARTICIPANTE PARTE HARTZEN DUTEN IKASLEAK

Eskola jasangarriaren XI. Aintzatespen prozesua

“Eskola Jasangarria” aintzatespenarekin Eskolako Agenda 21 programan nabarmentzeko esperientziak dituzten eskolak goraipatu nahi dira. Beraien lana, prozedurak, esperientziak eta, azken finean, eskolaren hezkuntza, partaidetza eta jasangarritasun kalitatea errekonozitu nahi da.

Ebaluazio honetan parte hartzeko, 5 urtez Eskolako Agenda 21 proiektuan aritzea eskatzen da; eta agiria lortuz gero, lau urteko iraupena du.

Ikasturte honetan 30 ikastetxe aurkeztu dira “Eskola Jasangarri” aintzatespen-sistemara. Horietatik, 22 (11 publiko eta 11 itunpeko) berriztapena lortzeko izan dira, eta beste itunpeko 8 ikastetxe lehen aldiz aurkeztu dira.

30 ikastetxek jaso dute “Eskola Jasangarria” agiria, auditoria prozesua gainditu ondoren.

XI Reconocimiento de “Escuela sostenible”

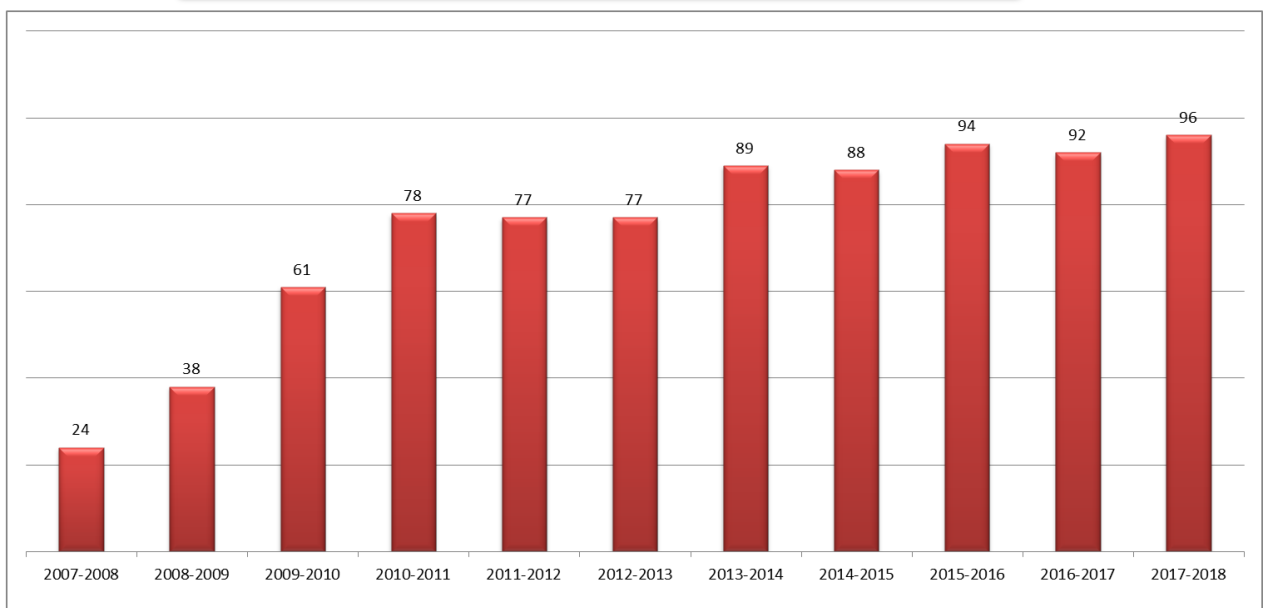
Con el reconocimiento “Escuela Sostenible” se quiere ensalzar las experiencias que destacan en el programa Agenda 21 Escolar. Reconocer su trabajo, y, en definitiva, la calidad del centro respecto a la educación, participación y sostenibilidad.

Para presentarse a esta evaluación los centros escolares tienen que tener un mínimo de 5 años en el proyecto A21E. El reconocimiento tiene una duración de cuatro cursos.

En este curso se han sido 30 los centros que se han presentado al sistema de reconocimiento, de ellos 8 centros concertados se han presentado por primera vez y 22 (11 públicos y 11 concertados) se han presentado a la renovación.

Los 30 centros han conseguido la certificación de “Escuela Sostenible” al superar la auditoría.

ESKOLA JASANGARRIAK

Eskola jasagarrien diplomak 31 ikastetxeri banatu dizkie Lehendakariak

El Lehendakari entrega los diplomas de reconocimiento de escuelas sostenibles a 30 centros educativos

Busturian dagoen Euskadiko Biodibertsitate Zentroko auditorioan izan da ekitaldia, eta Ingurumenaren Munduko Eguna dela eta, bertan egin du Gobernu Kontseiluak astean behingo bere ohiko bilera. Diplomak banatzeko ekitaldian, Lehendakariarekin batera, Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitzako sailburu Iñaki Arriola eta Hezkuntzako sailburu Cristina Uriarte izan dira.

Elkarraldian, bost ikaslek, ziurtagiria lortu duten ikastetxe guztiak ordezkatzuz, eman diote Iñigo Urkullu lehendakariari ikasturtean zehar egin dituzten jardueren laburpen bat, eta jasagarritasunaren alde burutzen dituzten ekintzak deskribatu dituzte, baita haien partaidetza ere udal foroetan eta urtero parte hartzen duten CONFINTen konferentziaren helburuak ere.

Diplomak banatu ondoren, Iñigo Urkullu lehendakariak adierazi duenez, “hezkuntza da tresnarik ahalmentsuena mundua hobetuko duten aldaketa positiboak sorrarazteko”, eta gogora ekarri duenez, “Eusko Jaurlaritzan lanean ari da ekonomia zirkularra bultzatzearen alde eta horrek adierazten du ekoiztu, erabili eta bota ohiko prozedura baztertu beharra dagoela, eta murriztearen, berrerabiltzearen eta birziklatzearen alde apustu egin. Gizarte-eredu berri horretan ezinbestekoa da zuzen inplikazioa. Neurritz gaineko kontsumotik kontsumo arduratsu batera igaro beharra dago, planetaren nariadura eteten laguntzeko”.

[Informazioa IREKIAN](#)

XI. AINTZATESPENAREN TXOSTENA

El acto se ha celebrado en el auditorio del Centro de Biodiversidad de Euskadi, en Busturia, donde con motivo de Día Mundial del Medio Ambiente se ha llevado a cabo la habitual reunión del Consejo de Gobierno. En la entrega de diplomas el Lehendakari ha estado acompañado por el consejero de Medio Ambiente, Planificación Territorial y Vivienda, Iñaki Arriola, y la consejera de Educación, Cristina Uriarte.

En el transcurso del encuentro, dos alumnos y tres alumnas en representación de todos los centros que han conseguido la certificación han entregado al lehendakari Iñigo Urkullu un resumen de las actividades realizadas durante el curso y han descrito las acciones que realizan para ser sostenibles, su participación en foros municipales y el objetivo de la Conferencia CONFINT en la que toman parte cada año.

Tras la entrega de diplomas, el Lehendakari Iñigo Urkullu ha señalado que “la educación es la herramienta más poderosa para generar cambios positivos que mejoren el mundo”, y ha recordado que “el Gobierno Vasco está trabajando por impulsar la economía circular lo que significa que tenemos que abandonar el clásico producir, usar y tirar, y apostar por reducir, reutilizar y reciclar. En este nuevo modelo de sociedad vuestra implicación es vital. Hay que pasar del consumo desmesurado a un consumo responsable que ayude a frenar el deterioro del planeta”

IRAES 21 Sarea

“Eskola Jasangarria” agiria duten 98 ikastetxeek IRAES 21 sarea osatzen dute. Hauetatik 35 ikastetxek sarean lan egiteko konpromisoa adierazi zuten.

Ikasturte honetan IRAES sareak helburuak ezarri ditu honen inguruan:

1. IRAES21 Sarea bisibilizatzea
2. IRAES21 Sarearen eraginkortasuna areagotzea

Helburuak garatzeko lan-proposamenak hauexek izan dira:

- Aurkezpena
- Euskadiko Gida Turistiko Jasangarria
- Lehen eta oraingo Gabonetako opariak
- Klima aldaketa
- Mother nature needs her daughters (Homeward Bound)
- Euskal Confint 2018
- ESenREDeko ekainak 5 ekimena

Helburu hauen ebaluazioa iraileko IRAES sarearen urteko bileran egiten dute sareakideek. Europako III Confint prozesuan, IRAESeko 2 ikastetxetako 2 ikasle ordezkari parte hartu zuten, ESenREDeko 12ko ordezkari izan ziren barruan.

Red IRAES 21

Esta red está formada por los 98 centros que han conseguido el reconocimiento como **Centros Sostenibles**. De estos, 35 centros mostraron su interés por trabajar en la red.

La red se ha planteado este curso objetivos en torno a:

1. Visibilizar la red IRAES 21
2. Aumentar la eficacia en IRAES 21

Las propuestas de trabajo para el desarrollo de los objetivos de este curso han sido:

- Presentación
- Guía Turística Sostenible de Euskadi
- Los regalos de Navidad: antes y ahora
- Mother nature needs her daughters (Homeward Bound)
- Euskal Confint 2018
- Acción 5 de junio de ESenRED

La evaluación de los objetivos la realiza la red IRAES en la reunión anual de setiembre.

En el proceso de la III Confint Europea participaron 2 estudiantes de IRAES 21, junto con la delegación total de 12 estudiantes de ESenRED.

**IX Euskal Confint Nazioarteko
Gazteen Konferentzia:
Planeta zaindu dezagun**

Maiatzaren 9an garatu da, Urdaibaiko Ekoetxean (Busturia).

IRAES21 ikasleak sareko 23 ikastetxeko 91 ordezkari parte hartu duten, aurreko ikasturteko baino bost ikastetxe gehiagokoa.

Ordezkari hauek Ikastetxeko Confint ezberdinetan parte hartu duten 1800 ikasleen proposapen eta irizpideak ekarri dituzte

Landutako gaia: emakumearen papera zientzia eta gizartean, aldaketa klimatikoaren erronkaren aurrean.

Ardatz-giza Uxua Lopez-en laguntza izan dute. Berak, nafartarra, parte hartzen du “*Mother natura needs her dauthers*” programan. Egitasmoak Australiako fundazioak *Homeward Bound*-ek zuzentzen duena, emakumearen papera, bai zientzian bai erabakiak hartzen diren esparruetan, indartu nahi du, klima aldaketaren erronka dela eta.

**IX Euskal CONFINT
Conferencia Internacional
Juvenil: Cuidemos el Planeta**

Se celebró el 9 de mayo en la Ekoetxea de Urdaibai (Busturia).

Participaron 91 representantes de 23 centros escolares de la red IRAES 21, cinco centros más que el curso pasado.

Esta representación trasladó la opinión y propuestas de los 1800 alumnos y alumnas que han tomado parte en las Ikastetxeko Confint de los centros participantes.

El tema de trabajo ha sido el papel de la mujer en la ciencia y en la sociedad, en el marco del problema del cambio climático.

Como elemento vertebrador se contó con la presencia de Uxua López, participante navarra en el programa “*Mother nature needs her dauthers*”, proyecto para potenciar la presencia de la mujer en la ciencia y en los espacios de decisión que lidera la fundación australiana *Homeward Bound*.

[Confint, Irekian](#)

LANBIDE HEZIKETA eta Eskolako Agenda 21 FORMACIÓN PROFESIONAL y Agenda 21 Escolar

Aurreko urteotako lanarekin jarraitu da, Araba eta Bizkaiko ikastetxeekin hiru bilera egin dira eta Gipuzkoakoekin bat. Arabako 3 ikastetxek, Bizkaiko 20k eta Gipuzkoako 8k partehartu dute. Bilera horietan hauxe landu da:

- Jasangarritasuna Tknikan. Marijose Barriola.
- Erosketa eta kontratazio berdea Lanbide Heziketako ikastetxeetan. Gorane Ibarra (Ihobe).
- Erosketa eta kontratazio berdeari buruzko tailer praktikoa.

Se ha continuado con el trabajo de años anteriores con tres reuniones con los centros de Araba y Bizkaia y una reunión con los centros de Gipuzkoa.

Han participado 3 centros de Araba, 20 de Bizkaia y 8 de Gipuzkoa.

En esas reuniones se ha trabajado:

- Sostenibilidad en Tknika. Marijose Barriola.
- Compra y contratación verde en centros de FP. Gorane Ibarra (Ihobe).
- Taller práctico sobre compra y contratación verde.

Gazteen II. Foroa Bizkaia Iraunkorraren alde II Foro de Jóvenes por la Sostenibilidad de Bizkaia

Foroaren helburuak

- Jasangarritasuna LH-ko ikasketak egiten dituzten pertsoneri hurbiltzea.
- Gazteen artean eztabaida esparru bat zabaltzea ingurumen iraunkortasunaren inplikazioari buruz haien etorkizuneko lan eremuetan.
- Adituak eta arduradun politikoak gazteekin harremanetan jartzea, hain zuzen ere, enpresen jasangarritasunean aurrera egiteko ahalbidetzen dituzten proposamenak bilatzeko.

Bizkaiko Lanbide Heziketaren 19 ikastetxeetatik 105 pertsonak parte hartu dute (ikasle eta irakasleak).

Objetivos del Foro

- Acercar la sostenibilidad a las personas que cursan estudios de FP.
- Proporcionar un espacio de debate entre jóvenes sobre su implicación en la sostenibilidad ambiental desde su futuro ámbito de trabajo.
- Poner en contacto personas expertas y responsables políticos con jóvenes para buscar propuestas que permitan avanzar en la sostenibilidad de las empresas.

Han participado 105 representantes de 19 centros de Formación Profesional de Bizkaia (alumnado y profesorado).

[Azken txostena](#)

[Informazio gehiago](#)

[Memoria Final](#)

[Más información](#)

1.2 Ikerkuntza proiektuak

Proyectos de investigación

1.2.1. Eskola Ekobarometroa

Eskola Ekobarometroa eskola-jasangarritasuna elkarreaginari buruzko aldizkako ikerketa bat da, kalitatezko adierazleetan oinarriturik, Euskal Erkidego Autonomoan garatzeko.

Bi ardatz inguruan lortu nahi ditu datuak:
1) Hezkuntza Sistema
2) Ikasleen Konpetentziak

Ikasturte honetan, [Euskal Autonomia Erkidegoko Eskola Ekobarometro 2016](#) txostena argitaratu da. Beste aldetik, hurrengo txostenetan erabiliko diren adierazleak eta informazio iturriak zehaztu dira.

Ecobarómetro Escolar

El Ecobarómetro Escolar es una evaluación periódica sobre la interacción escuela-sostenibilidad, realizada mediante indicadores de calidad en la Comunidad Autónoma del País Vasco.

Trata de obtener datos en torno a dos ejes:
1) Sistema Educativo
2) Competencias del alumnado.

Durante este curso, se ha publicado el informe [Ecobarómetro Escolar de la Comunidad Autónoma del País Vasco 2016](#).

Asimismo, se han concretado los indicadores y fuentes de información a utilizar en sucesivos informes.

1.2.2 Arrano arrantzalea

Eusko Jaurlaritzaren Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza Sailak, Araba eta Bizkaiko Aldundiek antolatutako ingurumen-hezkuntzako programa da.

Ardatza arrano arrantzalearen migrazioak behatzea, baliabide didaktikoa da.

Aurreko ikasturteetan bezala Urdaibai Bird Centeren ekimena da eta Txingudi Ekoetxearekin eta Mendixurko Parke Ornitologikorekin batera egin da.

<http://www.birdcenter.org/eu/hezkuntza>

Águila pescadora

Programa de educación ambiental promovido por el Departamento de Medio Ambiente, Planificación Territorial y Vivienda del Gobierno Vasco y las Diputaciones de Bizkaia y de Araba

La observación del águila pescadora y sus migraciones es un recurso didáctico.

Como en cursos anteriores se ha llevado a cabo por iniciativa del Bird Center de Urdaibai con la colaboración del Centro de Interpretación Txingudi Ekoetxea y el Parque Ornitológico Mendixur.

2017 JARDUERAK	Ikastetxe kopura	Ikasle kopurua	Irakasle kopurua	Helduak	Pertsonak
Behaketak: Urdaibai Bird Center	21	937	60		997
Behaketak: Ekoetxea de Txingudi	9	482	33		515
Behaketak: Garaio-Mendixur	1	49			52
British Council		1000			1000
Hitzaldiak Urdaibaiko eskoletan	2	120			120
Behaketak: udan				164	164
Helduen hitzaldiak: Urdaibai				200	200
GUZTIRA:	33	2588	96		3048

2 Irakasleen prestakuntza

Formación del profesorado

Jasangarritasuna eta Ingurumen hezkuntzako prestakuntza etapa guztietako irakasleei zuzendurik daude, hiru motakoak izanik:

- **Bakarkako prestakuntza**, Ingurumen-hezkuntzaren ikuspuntu berrien xedeak irakasleei adierazteko.
- **Eskualdeko prestakuntza**, eskualde bakoitzean sumatzen diren irakasleen beharrei erantzuteko.
- **Ikastetxeetako prestakuntza**, klustroei edo irakasle talde zabalei zuzendurikoak, ingurumen-hezkuntzazko proiektuak praktikan ipintzeko.

La formación está dirigida al profesorado de todas las etapas educativas y son de tres tipos:

- **Formación en Centros**, destinados al profesorado de un mismo centro para poner en práctica proyectos concretos de educación ambiental.
- **Formación individual** cuyo objetivo es facilitar al profesorado el marco innovador necesario para incluir la perspectiva ambiental en su práctica docente.
- **Formación zonal**, destinada a cubrir necesidades detectadas en cada una de las provincias o en entornos concretos.

BAKARKAKO PRESTAKUNTZA FORMACIÓN INDIVIDUAL

Ikastaro hauen helburua ingurumen gai bat aztertzea, curriculumean txertatzea eta proiektuak burutzeko irakasleen konpetentziak garatzea da.

El objetivo de estos cursos es analizar un tema, integrarlo en el currículo y desarrollar las competencias del profesorado para su aplicación.

IKASTARO	PREST_GARA	PRESEN TZIAL	ON-LINE	ORDU	IKASLE
- Eskola Agenda 21eko koordinazioa (Araba).	-----	X		10	3
- Eskola Agenda 21eko koordinazioa (Bizkaia).	B11	X	X	30	30
Eskola Agenda 21eko koordinazioa (Gipuzkoa).	B12	X		30	17
Eskola Agenda 21eko koordinazioa.	B13		X	30	21
Meteorologiaren eragina ikastetxe inguruko zuhaitzetan.	B14	X	X	30	9
Harriek hitz egiten digute	B50	X	X	30	9
Alfabetatze ekologikoa.	B80		X	30	25
Ekosistemen zerbitzuak eta giza ongizatea Euskadin.	B82	X	X	30	8
Energia eta Eskolako Agenda 21.	B83		X	30	25
Klima Aldaketa ikasgelan, oraingo erronka.	B85		X	30	21
Zer da Eskola Agenda 21 proiektua?	B87		X	30	20
- 11 ikastaro/ 11 cursos				310	188

ESKUALDEKO PRESTAKUNTZA FORMACIÓN ZONAL

ARABA

ESKUALDEKO PROGRAMA / PROGRAMA ZONAL	ORDU	IKASLE
Tokiko barietate eta haziei buruzko tailerra	2	18
Eskolako agenda 21 koordinazioa	2	4
Eskolako agenda 21 koordinazioa	10	3
Consumo responsable en el ayuntamiento de Vitoria-Gasteiz	2	21
Eskola baratzea proiektuak eta lakuabizkarrako bisita	2	15
5 ikastaro	18	61

BIZKAIA

ESKUALDEKO PROGRAMA / PROGRAMA ZONAL	ORDU	IKASLE
Klima aldaketa, Atmosfera eta zarata	1	36
Cambio climático, ruido y atmósfera	1	22
Cambio climático y salud	1	43
Eskola baratza Zientzia Hezkuntza1	3	24
Eskola baratza Zientzia Hezkuntza2	3	55
Eskola baratza Zientzia Hezkuntza3	3	35
Santurtziko tokiko eta eskolako Agenda 21	4	14
Lorategi botanikoaren erabilpen didaktikoa	2	20
Zarata	4	10
Biodibertsitatea eta EA21	4	15
Elikadura jasangarria eta EA21	4	17
Paisaiaren balioa	4	19
Paisaiaren balioa	2	23
Ekonomia Zirkularra	2	21
Ekonomia zirkularrerantz pausuak ematen	2	11
Klima aldaketaren aurrean, zer...?	2	14
Aprendizaje servicio. Bando de alimentos de Bizkaia (Markina)	2	17
Aprendizaje servicio. Bando de alimentos de Bizkaia (Busturia)	2	26
17 ikastaro	42	422

GIPUZKOA

ESKUALDEKO PROGRAMA / PROGRAMA ZONAL	ORDU	IKASLE
Lurzorua	2	16
Cambio Climático	2	21
Uraren taupadak	2	38
Klima aldaketaren eragina sistema hidrikoetan	2	20
El reto de la gestión sostenible del agua en la cuenca del Deba	2	10
Aniztasuna garapen iraunkorra bermatzeko muina (Bergara-Oñati)	2	11
Uraren ziklo urbanoa, hidrologia-plangintzak eta arro mailako erroak.	2	22
Erosketa Berdea Lanbide Heziketako zentroetan	2	13
Inguruko biodibertsitatea ezagutzen.	4	12
Aniztasuna garapen iraunkorra bermatzeko muina (Donostia)	2	20
Consumo responsable y sostenible en la escuela	2	17
Oarsoaldeako zarata mapak	2	14
Klima Aldaketa (2)	2	12
Hondakinak	2	17
Ikuspuntu sozioekosistemikoa hiri antolaketan	2	16
Eskola Baratze ekologikoaren erabilpen didaktikoa (Bergara)	3,5	27
Eskola Baratze ekologikoaren erabilpen didaktikoa (Lezo)	3,5	22
20 ikastaro	39	308

Formazio ekintzak guztira
Total de actividades de formación

	Jarduera kopurua Nº de actividades	Ordu kopurua Nº de horas	Partaide kopurua Nº de participantes
PREST_GARA			
Presentziala			
ARABA	0	0	0
BIZKAIA	1	30	30
GIPUZKOA	1	20	17
OSORA	2	50	47
ON-LINE			
OSORA	8	240	138
ESKUALDEKO PRESTAKUNTZA			
ARABA	5	18	61
BIZKAIA	17	42	422
GIPUZKOA	20	39	308
OSORA	42	99	791
IKASTETXEKO PRESTAKUNTZA			
ARABA	18	27	420
BIZKAIA	12	31	306
GIPUZKOA	4	4	87
OSORA	34	62	813

2017-2018 IKASTAROAK			
	KOPURU ACTIVIDADES	ORDU HORAS	PARTAIDEAK PARTICIPANTES
ARABA	23	45	481
BIZKAIA	30	103	758
GIPUZKOA	22	60	412
On-line	8	240	138
OSORA TOTAL	83	448	1789

Prestakuntza Irakasleen Unibertsitate Eskoletan

Formación en Escuelas Universitarias de Magisterio

Eskola Agenda 21 programari buruzko prestakuntzakuntza.

Formación sobre el programa Agenda 21 escolar.

UPV/EHUko Irakasleen Unibertsitate Eskolan lau saio Leioan eta, Gasteizko Eskolan, hiru saio.

Gainera, beste saio bat Begoñako Andra Mari Irakasleen Unibertsitate Eskolan.

Cuatro sesiones en la Escuela Universitaria de Magisterio UPV/EHU de Leioa y tres sesiones en la de Vitoria-Gasteiz.

También se ha realizado una sesión en la Escuela Universitaria de Magisterio Begoñako Andra Mari (Bilbao)

AGENDA 21 PROIEKTUA EZAGUTZEN

2.2. Ingurumen-hezkuntzako XXVI. Topaketak XXVI Encuentros de Educación Ambiental

Urtero ospatzen ditugun Topaketa hauek, irakasleen eta Ingurumen-hezkuntzan diharduten beste eragileen esperientziak trukatzeko izaten dira.

Los Encuentros se celebran anualmente con el objetivo de que el profesorado y otros agentes dedicados a la educación ambiental intercambien experiencias.

Jasangarritasunerako Hezkuntzako XXVI. Topaketak

Apirilaren 20an, Vitoria-Gasteizko Jesus Guridi musika kontserbatorioan ospatu zen, 110 lagun bildu zirelarik.

Aurtengo gaia:

- “Zer jan hura izan, elikaduraren erronkak jasangarritasun hezkuntzan”

Esperientzia hauek aurkeztu ziren:

XXVI Encuentros de Educación para la Sostenibilidad

El día 20 de abril se celebraron en el conservatorio de música Jesus Guridi de Vitoria-Gasteiz, con la asistencia de 110 personas.

El tema de este curso:

- “Somos lo que comemos, el reto de la alimentación en la educación para la sostenibilidad”

Se presentaron estas experiencias:

- Jantokiaren diagnostikoan, ikaslea protagonista CEIP Luis Ezeiza LHI (Eskoriatza)
- Baratze eta zukua proiektua. Olabide Ikastola (Vitoria-Gasteiz)
- Elikagai bankuen esperientzia. CEIP Alonsotegi HLHI (Alonsotegi)
- Jantokian tokikoa eta ekologikoa. CEIP Allende Salazar HLHI (Gernika)
- Ikastetxeko hondakin organikoen kudeaketa. CEIP Zubizarreta HLHI (Igorre)
- Tupper solidarioa eta baratzea. Lauro Ikastola (Loiu)

Bukaerako Hitzaldiak:

- Mirene Begiristain (EHU): Problematikaren inguruko “titular batzuk”.
- Maria de Santiago (CEA): Estrategia agroalimentaria de Vitoria-Gasteiz.
- Irantzu Duro (EHIGE y Justicia Alimentaria). Eskola jantokiak EAEn.
- Jakoba Errekondo. Bizi baratzea ikastetxeetan.

3 Sentsibilizazioa

Sensibilización

Ingurumenaren egoeraren arazoak ezagutzea, kontzientzia hartzea eta ardura suspertzea dira sentsibilizaziorako programaren helburuak.

Conocer los problemas ambientales, tomar conciencia y despertar la preocupación y cuidado sobre el medio son los objetivos de los programas de sensibilización.

3.1. Aztertu Programa

Programa Aztertu

3.2. Ingurumen-zentroak

Centros ambientales

3.1. Aztertu Programa

Programa Aztertu

Aztertu, ikastetxeei eta hiritar guztiei zuzendutako programan gure itsasertzaren (**Azterkosta**) eta ibaien (**Ibaialde**) ingurumen-egoerari buruzko sentsibilizazio-kanpainak biltzen dira.

El programa Aztertu, dirigido a centros escolares y a la ciudadanía recoge dos campañas de sensibilización sobre el estado medioambiental de nuestra costa (**Azterkosta**) y nuestros ríos (**Ibaialde**).

INGURUGELAk Ingurumen Prestakuntza Zerbitzuarekin batera kanpainetarako materialen diseinua eta egitea koordinatu du.

INGURUGELA junto con el Servicio de Formación Ambiental ha coordinado el diseño y la elaboración de los materiales de las campañas.

Kanpaina bakoitzean ingurunearen egoera aztertzekeo ibilbideak egin ziren. Behaketa bi zailtasun mailatan burutu da: oinarritzkoa eta zientifikoa.

En cada una de las campañas se ha realizado salidas para observar la situación del entorno. Se ha trabajado con dos niveles de dificultad: básico y científico.

Kanpainak erakusketa ibiltariekin, ikastetxeetan egiten diren bi txotxongiloen ekitaldiekin eta lehiaketekin osatu dira.

Las campañas se han complementado con exposiciones itinerantes, con dos obras de guiñol en los centros escolares y con sendos concursos.

Otsailean iazko marrazki, ipuin eta argazki lehiaketan parte hartu zutenei sari banaketa egin zitzaizen Donostiako Aquariumean, 2017.ko otsailaren 17an.

En febrero se han entregado, los premios del concurso de pintura, cuentos y fotografía de la edición anterior en un acto celebrado en el Aquarium de San Sebastián el 17 de febrero del 2017

Gainera, bostgarren "**Ekinaren Eguna**" ospatu da, egun berezi bat ingurumenaren aldeko ekintzak burutzeko.

Además, se ha celebrado el sexto "Ekinaren Eguna", un día para realizar acciones a favor del medio ambiente.

- **Azterkosta 2017**

Azterkosta 2017 kanpaina urrian eta azaroan burutu zen. 130 taldek itsasertzaren erabilpenak, itsasertzeko uraren kalitatea, isurketa kutsatzaileen iturriak eta metatzen diren hondakinak aztertu dituzte.

La campaña Azterkosta 2017 se realizó en octubre y noviembre; en ella 130 grupos analizaron los usos y la calidad del agua, los vertidos y los residuos que contaminan la costa.

Azterkosta 2017an 2.976 parte-hartzaileek 241 laginketa egin dituzte Euskal Kostaldeko 89 puntu desberdin aztertuz.

2.976 personas han llevado a cabo 241 muestreos, analizado 89 puntos diferentes de la costa vasca durante la campaña.

Kanpainaren ezaugarriak hobeto ezagutzeko, taldeko arduradunekin bi irteera gidatuak egin ziren, urriaren 6 eta 7an, Plentzian. Itsas Biologia eta Bioteknologia Esperimentalen Ikerketa Zentro ezagutzeko.

También se realizaron dos salidas guiadas los días 6 y 7 de octubre con responsables de los grupos para conocer mejor las características de la campaña y visitar el Centro de Investigación en Biología y Biotecnología Marinas Experimentales, Plentzia.

- **Azterkosta Txiki**

Azterkosta Txikin 12 maleta daude eta 42 eskari jaso dira, 24 ikastetxeei prestatu dizkie maletak, bi txandetan.

- **Azterkosta Txiki**

Los 12 maletines de Azterkosta Txiki, se ha prestado a 24 centros (dos turnos). Se recibieron 42 solicitudes.

- **“Itsas minez” txotxongiloa**

Txotxongiloen ekitaldi hau Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako 35 ikastetxeetan antzeztu da. Ikastetxeen balorazioa oso altua da, 55 eskari jaso dira ekitaldi hau egiteko.

- **Guiñol “ Itsas minez”**

Esta obra de guiñol se ha representado con subvención en 35 centros educativos de Educación Infantil y Primaria. Los centros valoran muy positivamente esta actividad, se han recibido 55 solicitudes para esta representación.

- **Azterkosta Erakusketa**

Erakusketa berriak, edukiera eta formatu berriarekin, martxan zeuden bi kopien ordeztu martxan jarri dira.

- **Exposición de Azterkosta**

Las nuevas exposiciones de Azterkosta, con formato y contenido renovado, ha sustituido a las dos copias anteriores.

AZTERKOSTA 2017	Pertsona kopurua Número de personas
Datuen bilketa / Recogida de datos	2.976
Azterkosta Txiki (Haur H.) / Educación Infantil	1.734*
“Itsas minez” txotxongiloa / Títulos	3.259*
Lehiaketa / Concurso	2.073
Arduradunen ibilbidea / Itinerario de responsables	61
OSORA / TOTAL	10.103

* Inkestetan lortutako batz bestekoak erabiliz lortutako datuak. Erakusketen kasuan ezinezkoa zaigu ezagutzea zenbat pertsonak erabili duten.

- **Ibaialde 2018**

Ibaialde 2018 kanpaina otsailatik ekainara burutu zen. 205 taldek ibaien ingurumen-egoera aztertzeko eta giza-jardueren ondorioak identifikatzeko.

Urtero bezala, irakasleei beharrezko materialak eta orientabideak eman zaizkie, ibai-ekosistemen ikasketak bere gela-jardueretan integratzeko.

Beste aldetik, taldeko arduradunekin bi irteera gidatu egin ziren kanpainaren ezaugarriak hobeto ezagutzeko,

Ibilbideak: martxoaren 9 eta 10ean Arrasateko Ingurumen Eskolan. 40 pertsonak parte hartu zuten.

La campaña ibaialde 2018 se ha realizado entre febrero y junio. En ella 205 grupos han analizado la situación ambiental de nuestros ríos, identificando las consecuencias de la acción humana.

Como todos los años al profesorado se le han facilitado materiales y orientaciones didácticas para trabajar los ecosistemas fluviales.

También, se han realizado dos salidas guiadas con responsables de los grupos para conocer mejor las características de la campaña:

Itinerarios: los días 9 y 10 a la Escuela Ambiental de Arrasate. Participaron 40 personas.

- **Ibaialde Txiki**

Dauden 16 maletetarako, 41 eskari jaso dira, bi txandetan mailegatu direnak.

- **Ibaialde Txiki**

Se recibieron 41 solicitudes, para los 16 maletines prestandolos en dos turnos.

- **Erreka Mari txotxongiloa**

Ekitaldi hau dirulaguntzarekin Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntzako 35 ikastetxeetan antzeztu da, baina 64 eskari egon dira.

- **Guiñol Erreka Mari**

Esta obra de guiñol se ha representado con subvención en 35 centros educativos de Educación Infantil y Primaria, aunque se han recibido 64 peticiones.

- **Ibaialde Erakusketa**

Gure ibaien egoera, adierazten duten erakusketa ibiltariak astebeteko maileguan eskaini zitzaizen ikastetxeei eta kulturetxeei.

- **Exposición de Ibaialde**

Las exposiciones itinerantes que muestran el estado de nuestros ríos, han estado en centros educativos y culturales, en régimen de préstamo semanal.

IBAIALDE 2018	Pertsona kopurua Número de personas
Datuen bilketa / Recogida de datos	4.748
Haur Hezkuntza / Educación infantil	2.752*
Erreka Mari antzerkia/ Teatro	3.333*
Lehiaketa / Concurso	1.776
Arduradunen ibilbidea / Itinerario de responsables	40
OSORA / TOTAL	12.649

* Inkestetan lortutako batz bestekoak erabiliz lortutako datuak.

Erakusketen kasuan ezinezkoa zaigu ezagutzea zenbat pertsonak erabili duten.

AZTERTU lehiaketa: marrazki eta argazkiak

Concurso AZTERTU: pintura y fotografía

AZTERTU SARIAK, 19 saridun

Eusko Jaurlaritzako Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitzako Sailburuordea den Elena Moreno, otsailaren 17an Aztertu 2017 sariak banatu zituen Donostiako Aquariuman.

Ekitaldian, Donostiako Aquariumeko presidentea den Jose Igancio Espel ere izan zen, 190 pertsonarekin batera: ikasle, irakasle eta familiak.

Ekitaldi honetan, Azterkosta eta Ibaialde lehiaketan kategoría desberdinetako, argazki eta marrazki modalitate barruan, 16 irabazleei eman zitzaizen saria. Bestalde, 3 taldek aipamen berezia jaso zuten, bik hainbat urte parte hartzeagatik kanpainetan, eta besteak VI. Ekinaren Astea irabazteagatik.

19 premios en AZTERTU SARIAK

La Viceconsejera de Medio Ambiente, Planificación Territorial y Vivienda, Elena Moreno, entregó el pasado 17 de febrero los premios Aztertu 2017 en el Aquarium de Donostia.

En el acto, que contó además con la presencia de Jose Ignacio Espel, presidente del Aquarium, estuvieron cerca de 190 personas entre estudiantes, profesorado y familias.

Durante este acto, se entregaron los premios a las 16 personas ganadoras de las distintas categorías de los concursos de fotografía y dibujo de las campañas de Azterkosta e Ibaialde. Además, 3 grupos recibieron un galardón especial, dos por su larga participación en las campañas y otro como ganador en el VI. Ekinaren Astea.

Azterkosta Txiki, Ibaialde Txiki

Badago material aproposa Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntzako 1. Ziklorako egokituta, 2010an guztiz berriztatu zena.

Materialek badute bi atal; bat irakaslearentzako (ekintza fitxak, marrazkiak, abestiak, kareta eta ipuina) eta bestetik maletina, ikasleek egiteko puzzle eta zenbait pieza dituen.

Materiala euskaraz zein gazteleraz dago eskuragarri, maileguan; 2-3 hilabeteko epea pasatu ondoren jaso egiten da berriro hurrengo kanpainetan erabili ahal izateko,

Mailegu denbora horretan ikastetxeko nahi duten beste ikasgeletan erabili daitekeelarik

Era honetan kanpaina bakoitzeko maletinak bi txandetan mailegatu dira, eskatu duten ikastetxeetan.

Existe un material específico para el alumnado de Educación Infantil y Primer Ciclo de E. Primaria, que fue completamente renovado en la campaña 2010.

El material tiene dos partes: una para el profesorado (con fichas de actividades, dibujos, canciones, caretas y un cuento) y un maletín con un puzzle y distintas piezas para ser montado por el alumnado.

El material se suministra en euskera o castellano, y se cede durante 2 o 3 meses, tras lo cual es recogido para ser empleado en futuras campañas.

Durante el periodo de cesión, lo pueden utilizar tantas aulas del mismo centro como deseen.

De esta manera, los maletines de cada campaña han sido cedidos en dos periodos diferentes a los centros que lo han solicitado.

• VI. Ekinaren Eguna

153 ikaslek parte hartu dute Ibaizabal eta Zaldai ibaietan hondakinak biltzeko jardunaldian Bioaniztasunaren Mundu egunean

153 estudiantes participan en la recogida de residuos de los ríos Ibaizabal y Zaldai a su paso por lurreta en el Día Mundial de la Biodiversidad

Ingurumen sailburuorde Elena Morenok eta URAko zuzendari nagusi Ernesto Martínez de Cabredok, lurretako alkate Iñaki Totorikaguenak eta Mankomunitateko presidente Aitor Lopezek parte hartu dute Ekinaren Egunaren seigarren edizioan antolatutako ekintza horretan.

Bioaniztasunaren mundu eguna aintzat hartuta, Ibaizabal ibaiaren garbiketa-lan horiek xede dute ikasleak sentsibilizatzea edonola botatako herri/hiri hondakin solido urbanoek (edukiontzia, poltsak, zapitxoak...) gure ibaietan sortzen dituzten erasanaz. Plastikopoltsak, botilak edota errefreskagarri ontziak lurrera botatakoan gertuko ibairen batera heltzen direnez, horiek guztiak paisaian, ingurumenean edota faunan dituzten ondorioez ere jabeaztea du helburu hondakin-bilketak. Aurten 26. urteurrena beteko duen Aztertu Programaren eta Eskolako Agenda 21en barnean sortutako ekimen bat da.

lurretako Maiztegi Herri Eskolako lehen hezkuntzako eta Juan Orobiogoitia bigarren hezkuntzako institutuko ikasleek hartu dute parte, goizeko 8:00etatik eta 17:00 bitartean, hondakin solido urbanoak biltzen, sailkatzen, pisatzen, zehazten eta, gero ondo kudeatzeko, dagokien ontzietan biltzen.

[153 ikaslek parte hartu dute Ibaizabal eta Zaldai ibaietan hondakinak biltzeko jardunaldian Bioaniztasunaren Mundu egunean](#)

La viceconsejera de Medio Ambiente, Elena Moreno, y el director general de URA, Ernesto Martínez de Cabredo, junto con el alcalde de lurreta, Iñaki Totorikaguena y el presidente de la Mancomunidad de Durango, Aitor Lopez han participado en la iniciativa desarrollada en el marco de la sexta edición Ekinaren Eguna.

Coincidiendo con el Día Mundial de la Biodiversidad, esta actuación de limpieza pretende sensibilizar a las y los estudiantes sobre el impacto que generan en nuestros ríos los residuos sólidos urbanos (envases, bolsas, toallitas...) abandonados de forma irresponsable. Se trata de una actividad enmarcada en el Programa Aztertu de educación ambiental, que cumple este año su vigesimosexto aniversario, y en la Agenda 21 Escolar.

El alumnado de primaria de la Herri Eskola Maiztegi y de secundaria del instituto Juan Orobiogoitia de lurreta ha tomado parte, entre las 8.00 y las 17.00 horas, en las labores de recogida de residuos sólidos, que posteriormente han clasificación, pesado y caracterizado para depositarlos en los contenedores correspondientes para su procesamiento.

[153 estudiantes participan en la recogida de residuos de los ríos Ibaizabal y Zaldai a su paso por lurreta en el Día Mundial de la Biodiversidad](#)

[“No imaginaba que los ríos pudieran estar tan sucios”](#)

- **VI Ekinaren astea**

Ekinaren astearen seigarren edizio honetan, maiatzaren 22tik 28ra artean, ikastetxeek hainbat proiektu aurrera eraman dituzte.

Ondorengo taldeek EKINAREN ASTEA lehiaketan parte hartu dute.

En la sexta edición de la Ekinaren astea, que se realizó entre el 22 y el 28 de mayo, participaron numerosos centros escolares.

Estos son los grupos que han participado en el concurso.

- ALAZNE IKASTETXEA (Barakaldo)
- AMOR MISERICORDIOSO IKASTETXEA (Sestao)
- ANDRA MARI IKASTOLA (Amorebieta-Etxano)
- BEURKO BHI (Barakaldo)
- EGIBIDE JESUS OBRERO (Vitoria-Gasteiz)
- EGUZZKIBEGI IKASTOLA (Galdakao)
- ELORTZA ESKOLA (Urduliz)
- IRLANDESAS IKASTETXEA (Leioa)
- LA SALLE ISASI (Eibar)
- Mª JOSE MARTINEZ eta AXEL PALAU (Orio)
- ONDARROA BHI (Ondarroa)
- SAN JOSE MENESIANOS (Iruña Oka)
- VIRGEN NIÑA IKASTETXEA (Vitoria-Gasteiz)
- ZIPIRIÑE ESKOLA (Sopelana)

4 BALIABIDEAK RECURSOS

Dokumentazio guneak Centros de documentación

Ingurugela bakoitzean dokumentazio-zentro bana dago ingurumenari lotutako gaiei buruzko dokumentazio bibliografikoaz, informatikoz eta ikus-entzunezko osaturikoa. Irakasle eta bestelako erabiltzaileek eskuragarri dute hori mailegu zerbitzuaren bidez.

En cada Ingurugela contamos con bibliotecas con fondos documentales bibliográficos, informáticos y audiovisuales sobre temas de educación ambiental. Todos los materiales se ponen a disposición del profesorado y otro tipo de usuarios a través de un servicio de préstamo.

Aleen banaketa ondorengo delarik:

El reparto de ejemplares es el siguiente:

Bilbao	Gasteiz	Donostia	Legazpi
10.576	5.511	4.851	3.690

<http://www.bibliotekak.euskadi.eus/cgi-bin/abnet16/abnetclp/O16957/IDc6543d9e?ACC=101>

Katalogoa BIBLIOTEKAK sarean dago. Sarean Jauraritzaren 14 departamentu eta bestelako erakundeetako 28 liburutegi daude.

El catálogo está en la red BIBLIOTEKAK, formada por 28 bibliotecas de 14 departamentos y otros organismos del Gobierno Vasco.

Honi esker baliabideak hobeto kudeatzen dira, katalogazio amankomuna eta liburutegiarteko mailegua errezten delako. Erabiltzaileek interesatzen zaien katalogoa *on-line* kontsulta dezakete.

Esto permite optimizar recursos ya que la catalogación es cooperativa y se facilita el préstamo interbibliotecario. Los usuarios pueden consultar *on-line* el catálogo de su interés.

Sare honen funtzionamendua hobetzeko proiektu bat abian jarria da.

Está en proceso de ejecución un proyecto para optimizar el funcionamiento de esta red.

Estatuko beste dokumentazio-zentrotan arduradunekin batera jarraitu da lanean RECIDA sarean, erabiltzaileei ematen zaien zerbitzua hobetzea xedea izanik.

Se ha seguido trabajando en la red estatal RECIDA, con otros responsables de centros de documentación ambiental para mejorar el servicio a los usuarios.

Aurten ere, Oleiroseko CEIDAN (A Coruña) irailaren 27tik 29ra egin zen XVI. mintegian parte hartu genuen.

Este curso hemos participado en el XVI Seminario celebrado en el CEIDA de Oleiros (A Coruña) del 27 al 29 de septiembre.

5 Partaidetza eta koordinazioa

Participación y coordinación

5.1 Barne Koordinazioa

Coordinación interna

Ikastegi bakoitzean egiten diren lanez gain, beste jarduera batzuetarako lurraldeen arteko koordinazioa bermatu behar da.

Además de los diversos trabajos que se realizan en cada territorio, algunas actividades requieren una coordinación entre distintos territorios.

Ingurumen eta Hezkuntza arduradunak, eta INGURUGELETAKO zuzendarien arteko bilerak hilerokoak dira.

La coordinación interna entre directores/as del INGURUGELA y responsables de Educación y Medio Ambiente del Gobierno Vasco es mensual.

Horietan, formakuntza eta autoformakuntza prozesuak hitzartu dira, Jasangarritasuneko Hezkuntzako Topaketak prestatu dira.

En ellas se han acordado los procesos de formación y autoformación, se han preparado los Encuentros de Educación para la Sostenibilidad.

Hezkuntza administrazioarekiko koordinazioak, INGURUGELAREN lan lerroak aurkezteko erabili dira.

La coordinación con la administración educativa ha servido para presentar las líneas de trabajo del INGURUGELA.

Ingurugelako aholkulari guztien bilerak hiru hilero egiten dira.

Las reuniones del equipo completo de personas del Ingurugela son trimestrales.

Lan talde ezberdinak antolatu ditugu:

Se han establecido diversos grupos de trabajo:

- **Eskola Agenda 21 berrikuntza**Eskola Jasangarriak
- **Prestakuntza plana**
- **Ekobarometroa**
- **Aztertu programa**
- **Jasangarritasun irizpideak**
- **Eskola baratzeak**

- **Innovación Agenda 21 escolar**
- **Escuelas sostenibles**
- **Plan de formación**
- **Ecobarometro**
- **Programa Aztertu**
- **Criterios de Sostenibilidad**
- **Huertos escolares**

5.2 Euskal Autonomia Erkidegoko Ingurumenari buruzko eztabaida- guneetan partehartzea

Participación en Foros medioambientales de la Comunidad Autónoma del País Vasco

BIZKAIA

- Aktibate+

Bizkaiko Foru Aldundia, Eusko Jaurlaritza, Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoa, Bizkaiko Garraio Partzuergon (BGP), Metro Bilbao, Eroski Taldea, Garbiker Sozietate Publikoa, eta "La Caixa" Gizarte Ekintzarekin batera garatutako ekintza da.

Global Action Plan-Ekintza Plan Globalean (GAP) oinarritzen da, nazioarteko programa honek pertsonen ohiturak aldatzea du helburu, baliabideak modu eraginkor baten erabili eta planetan duten eragin kaltegarria apaltzeko.

19 irakaskuntza-zentrok (ikastetxeak eta lanbide heziketakoak) parte hartu dute ingurumenaren aldeko Aktibatu + programaren seigarren edizioan.

Parte hartu duten 19 zentroetatik 7k energia modulua garatu dute; helburua energiaren kontsumoa murriztea da, praktika onen bidez; eta beste hamabi "erosketa-hondakinak" moduluan zentratu dira; horren helburua hondakin gutxiago sortu eta kudeaketa hobetzea da, erosketa irizpide iraunkor, berde eta arduratsuagoak barneratuta.

- Activate+

Iniciativa de la Diputación Foral de Bizkaia en colaboración con el el Gobierno Vasco, el Consorcio de Aguas Bilbao Bizkaia, el Consorcio de Transportes de Bizkaia (CTB), Metro Bilbao el Grupo Eroski, la Sociedad Pública Garbiker, y la Obra Social "La Caixa".

Se basa en el Global Action Plan– Programa de Acción Global (GAP), un programa internacional con el objetivo de modificar los hábitos de las personas para mejorar la eficiencia en la utilización de los recursos y disminuir su impacto negativo sobre el planeta.

Son 19 los centros de enseñanza (escolares y de formación profesional) que han tomado parte en la sexta edición del programa Actívate+ en favor de la sostenibilidad ambiental.

De los 19 centros participantes, 7 han desarrollado el módulo de energía, con el que se busca reducir el consumo energético a través de buenas prácticas, y otros doce se han centrado en el módulo de compra-residuos, con el que se pretende reducir la producción de residuos, mejorar su gestión y adoptar nuevos criterios de compra más verde, responsable y sostenible.

Bizkaiko Foru Aldundia

Jasangarritsunerako Hezkuntza garatzeko Bizkaian koordinazio bilerak antolatu dira.

Bilboko Udala

Bilbon EA21ean parte hartzen duten 55 zentrozen koordinazioa aurrera eramateko, Bilboko udal teknikariek izan ditugu hilero.

Diputación Foral de Bizkaia

Se han organizado reuniones para coordinar la Educación por la sostenibilidad en Bizkaia.

Ayuntamiento de Bilbao

Se han mantenido reuniones mensuales con personal técnico del municipio para coordinar la participación de los 55 centros de Bilbao del proyecto A21E.

Kolaborazioa ISEI-IVEIrekin

Lehen Hezkuntzaren 3. eta 4. mailen Zientzia konpetenziaren Ebaluazio diagnostikorako item prestaketan Ingurugelako aholkulari batek parte hartu du.

SESZ. Sukarrieta Hezkuntza Saiakuntzarako Zentroa

Prest-Gara programako "Alfabetatze ekologikoa II" ikastaroen tutoretza eramatea, eguneratutako informazio eta SESZko "Alfabetatze Ekologikoa"-ri buruzko materialak erabiliz.

CONFINT-ean parte-hartzea SESZeko ikasleagoak Euskal CONFINTaren bigarren zatian parte-hartu zuen eta horren ostean Sukakonfinta burutu zuen.

Ingurumen Hezkuntzari buruzko formakuntza saioa SESZen Bizkaiko Ingurugelarekin

SESZean eta ikastetxeetan EA21ean egiten den lanaren koordinaziorako hausnarketarako saioa SESZen Bizkaiko Ingurugelarekin.

Colaboración con ISEI-IVEI

Un asesor del Ingurugela ha participado en la elaboración de ítems para las pruebas de la evaluación de diagnóstico en la competencia científica para 3º y 4º de Educación Primaria.

CEEP. Centro de Experimentación Escolar de Pedernales-Sukarrieta

Tutorización del curso "Alfabetatze Ekologikoa" del programa Prest-Gara, utilizando información actualizada y el material "Alfabetatze Ekologikoa" del CEEP.

Participación en la CONFINT
El alumnado del CEEP participó en la segunda parte de la CONFINT autonómica, para después realizar la Sukaconfint.

Sesión de formación sobre la Educación Ambiental en el CEEP por Ingurugela de Bizkaia.

Sesión con Ingurugela de Bizkaia para reflexionar una mejora en la coordinación del trabajo que se realiza en el CEEP y la EA21 en los centros educativos.

GIPUZKOA

Gipuzkoako Garapen Agentziak:
Debabarrenako Debegesa,
Goierriko GOIEKI, Tolosaldea
Garatzen eta Urola Garaiko
UGGASA.

**Agencias de Desarrollo de
Gipuzkoa:**
Debegesa de Debabarrena, GOIEKI
de Goierri, Tolosaldea Garatzen y
UGGASA de Urola Garaia.

**NEKAZAL KULTURA
PROIEKTUA:**
Landaola (Gipuzkoako Landa
garapen Elkartek) eta Cristina-
Enea Fundazioarekin
elkarlanean.

**PROYECTO “NEKAZAL
KULTURA”:**
En colaboración con Landaola
(asociaciones de Desarrollo Rural
de Guipúzcoa) y la fundación
Cristina-Enea.

**Baso-eskola proiektuaren
batzordea.**

**Comisión del Proyecto Bosque-
Escuela.**

**Legazpiko Tokiko Agenda 21eko
Foroa**

**Foro de la Agenda Local 21 de
Legazpi**

**Donostiako Udalaren IKS
(Ingurumen Kontseilu Sektoriala)**

**Consejo Asesor de Medio
Ambiente del Ayto. de
Donostia**

**UNESCO Etxearekin batera
Euskal Kostaldeko
GEOPARKEko ikastetxeekin
elkarlana UNESCOri Lotutako
Ikastetxeen Nazioarteko Sarean
parte hartzeko helburuarekin.**

**Trabajo con UNESCO Etxea y los
centros escolares situados en el
GEOPARKE de la Costa Vasca
con la finalidad de participar en la
Red Internacional de Escuelas
Asociadas a la UNESCO**

5.3. Ingurumen-hezkuntzako Foro ezberdinetan partehartzea

Participación en Foros de educación ambiental

- **ESenRED. Jasangarritasunerako Eskolak Sarean**
ESenRED. Escuelas hacia la Sostenibilidad en Red

Ikasturte honetan, finkatze prozesua aurrera joan da beste sare bat parte hartzearekin (Valentzia Erkidegoa).

2012an sortu zen. Ikasturte honetako honako jarduerak azpimarratu ditzakegu:

- Europako III Confint (2018ko maiatzan, Lisboa) antolatzea eta garatzea eta Estatuko IV Confint (2018, Albacete) prestatzea.
- 2018.eko urrian CENEAM-ean gauzatzea ESenRED Mintegia- Jasangarritasunerako ikastetxeen sareak.
- ESenREDeko ekainak 5 Ekimena
- Sarearen sendotze prozesuak: partehartzaileen formazioa (eTwinning, III Simposio de Docentes de ESenRED...), Confint eta kompetentzien garapenari buruzko ikerketa...
- Sare ezberdinetako kideak sare batzuetako formazio ekimenetan parte hartzea.

Este curso se ha dado un paso más con la incorporación de una nueva red: Comunidad Valenciana.

Esta red que surge en 2012. Durante este curso estas han sido las actividades destacadas:

- Organización y desarrollo de la III Confint Europea (mayo de 2018, Lisboa) y preparación de la VI Confint Estatal (2018, Albacete).
- La realización en el CENEAM, en octubre del 2018 del Seminario ESenRED- Redes Escolares para la Sostenibilidad y del IV Simposio de Docentes de ESenRED (julio de 2018, Ceneam).
- La celebración del Acción 5 de junio de ESenRED con una alta participación de centros educativos
- Las tareas de consolidación de la red: formación de participantes (eTwinning, IV Simposio de docentes de ESenRED...), investigación sobre la Confint y el desarrollo competencial del alumnado...
- La participación de personal técnico de diferentes redes en las actividades de formación de otras redes.

6 Eranskinak

Anexos

2017-2018 Eskolako Agenda 21 proiektuko deialdian parte hartu duten ikastetxeak

Centros escolares participantes en el Proyecto de Agenda 21 Escolar 2017-2018

“Eskola jasangarri” aintzatespen lortutako ikastetxeak, IRAES 21 Sareko parte-hartzaileak

“Escuelas sostenibles” reconocidas de la Red IRAES 21

ARABA / ÁLAVA

IKASTETXEAK CENTROS ESCOLARES	HERRIA MUNICIPIO
Zabaleko	Amurrio
Lucas Rey - Matías Landaburu	Amurrio
Instituto Zaraobe	Amurrio
Aresketa Ikastola	Amurrio
Virgen Niña Amurrio	Amurrio
CEIP Maestu HLHI	Arraia-Maeztu
CPI Mendialdea IPI	Campezo/Kanpezu
CIFP Hostelería Gamarra LHII	Gamarra Nagusia
Bastida Ikastola	Labastida/Bastida
CEIP Víctor Tapia HLHI	Laguardia
IES Samaniego	Laguardia
IES Badaia BHI	Langraiz Oka
Lantziego Ikastola	Lantziego
Assa Ikastola	Lapuebla de Labarca
Fabián Legorburu LH	Laudio/LLodio
CEIP Lateorro HLHI	Laudio/LLodio
Lamuza HLHI	Laudio/LLodio
IES Audio BHI	Laudio/LLodio
Laudio Ikastola	Laudio/LLodio
La Milagrosa Ikastetxea	Laudio/LLodio
Garazi Ikastola	Legutio
Murgiako Institutua	Murgia
CPEIPS San Bizente Ikastola HIBHIP	Oyón-Oion
CEIP Ramiro de Maeztu HLHI	Oyón-Oion
CEIP San Martin HLHI	Vitoria-Gasteiz
IES Francisco de Vitoria	Vitoria-Gasteiz
CIFP Construcción LHII (ERAIKEN)	Vitoria-Gasteiz
Olabide Ikastola koop.elk.	Vitoria-Gasteiz
Escolapios - Calasanz	Vitoria-Gasteiz
Colegio Hogar San José	Vitoria-Gasteiz

Inmaculada Concepción	Vitoria-Gasteiz
Colegio Urkide Ikastetxea	Vitoria-Gasteiz
Comunidad Nuestra Señora de Nazareth	Vitoria-Gasteiz
Niño Jesús Ikastetxea	Vitoria-Gasteiz
Colegio Nuestra Señora de Las Mercedes	Vitoria-Gasteiz
Presentación de María	Vitoria-Gasteiz
Carmelitas Sagrado Corazón	Vitoria-Gasteiz
San Viator Ikastetxea	Vitoria-Gasteiz
CPEIS Santa María HIBHIP	Vitoria-Gasteiz
CEU Virgen Niña	Vitoria-Gasteiz
Paula Montal	Vitoria-Gasteiz
(EGIBIDE) Fundación Diocesanas-Jesús Obrero Fundazioa	Vitoria-Gasteiz
Pedagógica San Prudencio	Vitoria-Gasteiz
CFPB Adsis Gasteiz	Vitoria-Gasteiz
CEP Etxaurren Ikastola	Zuhatza-Aiara

BIZKAIA

IKASTETXEAK CENTROS ESCOLARES	HERRIA MUNICIPIO
CEIP Zelaieta HLHI	Abadiño
Abadiñoako Institutua	Abadiño
IES Dolores Ibaruri BHI	Abanto y Ciérvana- Abanto Zierbena
CEIP Alonsotegi HLHI	Alonsotegi
CEIP Amorebieta-Larrea HLHI	Amorebieta-Etxano
Urritxe BHI	Amorebieta-Etxano
CIFP Zornotza LHII	Amorebieta-Etxano
Andra Mari Ikastola	Amorebieta-Etxano
Lauaxeta Ikastola	Amorebieta-Etxano
Elcarmelo	Amorebieta-Etxano
Karmengo Ama	Amorebieta-Etxano
Amoroto HLHI	Amoroto
Barrutia HLHI	Arratzu
Barrutialde Institutua	Arratzu
Arrigorriaga BHI	Arrigorriaga
IES Astrabudua BHI	Astrabudua
IES Balmaseda BHI	Balmaseda
CEIP Larrea HLHI	Barakaldo
CEIP Gurutzeta HLHI	Barakaldo
Mukululuba HLHI	Barakaldo
IES Antonio Trueba	Barakaldo
IES Cruces BHI	Barakaldo
IES Beurko BHI	Barakaldo

IES Minas BHI	Barakaldo
CEIP Bagatza HLHI	Barakaldo
Colegio El Regato	Barakaldo
Colegio La Inmaculada MSJO	Barakaldo
Nuestra Señora de Begoña (Salesianas)	Barakaldo
Nuestra Señora del Rosario	Barakaldo
Colegio San Juan Bosco	Barakaldo
San Paulino de Nola - Salesianos Barakaldo	Barakaldo
Colegio San Vicente de Paúl	Barakaldo
Alazne Ikastetxea	Barakaldo
IMFPB Bituritxa OLHUI	Barakaldo
Kareaga Goikoa HLHI	Basauri
Urbi Institutua	Basauri
Uribarri BHI	Basauri
CIFP Bidebieta LHII	Basauri
CPI Soloarte IPI	Basauri
Colegio Basauri Ikastetxea	Basauri
San José Ikastetxea	Basauri
IMFPB Basauri OLHUI	Basauri
Bermeo-San Frantzisko Herri Ikastetxea	Bermeo
Arozena Barrueta BHI	Bermeo
Eleizalde Ikastola	Bermeo
Sagrado Corazón	Bermeo
Berriatua HLHI	Berriatua
Berriz BHI	Berriz
CEIP Artatse HLHI	Bilbao
Ingeniero José Orbegozi-Iturrigorri	Bilbao
CEIP Txurdinaga HLHI	Bilbao
CEIP Zurbaran HLHI	Bilbao
IES Botikazar BHI	Bilbao
IES Martin de Bertendona BHI	Bilbao
Gabriel Aresti BHI	Bilbao
Miguel de Unamuno BHI	Bilbao
IES Txurdinaga Behekoa BHI	Bilbao
IES Rekaldeberri BHI	Bilbao
San Adrián BHI	Bilbao
IES Eskurtze BHI	Bilbao
CIFP Emilio Campuzano LHII	Bilbao
Karmelo Ikastola IPI	Bilbao
IES Ibaizabal BHI	Bilbao
Solokoetxe BHI	Bilbao
IES Zorrotza BHI	Bilbao
CIFP Elorrieta-Erreka Mari LHII	Bilbao

Ibarrekolanda BHI	Bilbao
IES Ignacio Ellacuria-Zurbaran BHI	Bilbao
CIFP Txurdinaga LHII	Bilbao
IES Artabe BHI	Bilbao
Abusu Ikastola	Bilbao
Artxandape Ikastola	Bilbao
Begoñazpi Ikastola	Bilbao
Kirikiño Ikastola	Bilbao
Colegio Aldamiz	Bilbao
Amor Misericordioso	Bilbao
Ángeles Custodios	Bilbao
Centro Educativo Arangoya Ikastetxea	Bilbao
Berio-Otxoa Ikastetxea	Bilbao
Colegio Calasancio	Bilbao
CPEIPS El Ave María HIBHIP	Bilbao
El Salvador Maristas	Bilbao
Fundación Educativa-ACI Esclavas SC-Fátima	Bilbao
CPES Fernando	Bilbao
Karitatearen Alabak Begoñako Andra Mari	Bilbao
CPES Hermanos Larrinaga SL BHIP	Bilbao
Ikasbide	Bilbao
Iparragirre Ikastola	Bilbao
Colegio La Inmaculada - Hijas de Jesús	Bilbao
La Salle Bilbao Ikastetxea	Bilbao
Madre de Dios Ikastetxea	Bilbao
Salesianos Deusto	Bilbao
Centro María Inmaculada	Bilbao
Nuestra Señora del Carmen Ikastetxea	Bilbao
Colegio Nuestra Señora del Pilar	Bilbao
Centro Formativo Otxarkoaga	Bilbao
Colegio Presentación De María	Bilbao
Pureza de María	Bilbao
CPES San Luis BHIP	Bilbao
San Pedro Apóstol	Bilbao
Artxandako Trueba Ikastetxea, s.koop.	Bilbao
CPES Peñasal BHIP	Bilbao
Harrobia BHIP	Bilbao
José María Uzelai HLHI	Busturia
Derioko Herri Ikastetxea	Derio
Derio BHI	Derio
CEIP Dima-Ugarana HLHI	Dima
Landako Eskola HLHI	Durango
Fray Juan de Zumarraga Durango BHI	Durango

Sagrado Corazón	Durango
San Antonio Ikastetxea	Durango
San José Jesuitak Ikastetxea	Durango
Ibaizabal Ikastola	Durango
IES Elorrio BHI	Elorrio
Elorrioko Txintxirri Ikastola koop.elk.	Elorrio
Ignacio Aldekoa HLHI	Erandio
Erandio BHI	Erandio
IES Ategorri BHI	Erandio
CIFP Tartanga	Erandio
Jado Ikastetxea	Erandio
CEIP San Lorenzo HLHI	Ermua
Anaitasuna Ikastola	Ermua
CEIP Ongarai HLHI	Ermua
Eskolabari Ikastetxea	Ermua
San Pelayo	Ermua
IES Etxebarri BHI	Etxebarri
CEPA Galdakao HHI	Galdakao
Elexalde BHI	Galdakao
IES Andra Mari BHI Galdakao	Galdakao
IES Bengoetxe BHI	Galdakao
IES Ostalaritza BHI Galdakao	Galdakao
CPEIPS Eguzkibegi Ikastola HIBHIP	Galdakao
Montorre HLHI	Gautegiz Arteaga
Gernika BHI	Gernika - Lumo
CEIP Allende Salazar HLHI	Gernika-Lumo
San Fidel Ikastola	Gernika-Lumo
Seber Altube Ikastola	Gernika-Lumo
Santa María del Socorro - Mertzede Ikastetxea	Gernika-Lumo
Juan Bautista Zabala	Getxo
CEIP Larrañazubi HLHI	Getxo
CEIP Zubileta HLHI	Getxo
IES Julio Caro Baroja	Getxo
Geroa Ikastola	Getxo
CEIP Romo HLHI	Getxo
Aixerrota BHI	Getxo
San Nikolas Ikastola	Getxo
CPEIPS Azkorri	Getxo
CES Ibaiondo	Getxo
Colegio Santísima Trinidad	Getxo
Eduardo Eskartzaga	Gordexola
CPI Eretza Berri IPI	Güeñes
Inazio Zubizarreta LHI	Igorre

Arratia BHI	Igorre
Ispasterko Eskola	Ispaster
Maiztegi Herri Eskola	Iurreta
Juan Orobiogoitia BHI	Iurreta
CEIP Concha/ Kontxa HLHI	Karrantza Harana/ Valle de Carranza
IES Karrantza BHI	Karrantza Harana/ Valle de Carranza
Lamiako HLHI	Leioa
IES Barandiaran BHI	Leioa
Escuela de Hostelería de Leioa	Leioa
Artaza-Romo BHI	Leioa
Claret Ikastetxea	Leioa
BV María Irlandesas	Leioa
CPEIPS Gaztelueta	Leioa
Colegio Nuestra Señora de Las Mercedes	Leioa
Betiko Ikastola	Leioa
Lekeitioko Eskola Publikoa	Lekeitio
IES Lekeitio BHI	Lekeitio
Resurrección María Azkue Ikastola	Lekeitio
Lauro Ikastola	Loiu
Ayalde	Loiu
Munabe Ikastetxea	Loiu
Colegio Padre Andrés de Urdaneta	Loiu
Bekobenta HLHI	Markina-Xemein
Bera Kruz Ikastola	Markina-Xemein
CEIP Mundaka HLHI	Mundaka
Laukariz Herri Ikastetxea	Mungia
IES Mungia BHI	Mungia
Larramendi Ikastola s.coop.	Mungia
Mungiako Bentades Ikastetxea Fundazioa	Mungia
HLHI Munitibar	Munitibar
Muskiz BHI	Muskiz
San Juan Bautista Ikastetxea	Muskiz
CPES Somorrostro BHIP	Muskiz
Urretxindorra HLHI	Muxika
Zaldupe HLHI	Ondarroa
Ondarroa BHI	Ondarroa
Txomin Agirre Ikastola	Ondarroa
Zubi Zahar Herri Ikastola	Ondarroa
CEIP Otxartaga HLHI	Ortuella
Ortuella BHI	Ortuella
San Félix Ikastetxea	Ortuella
IES Uribe Kosta BHI	Plentzia

Gabriel Celaya	Portugalete
CEP Maestro Zubeldia LHI	Portugalete
CEIP Ruperto Medina HLHI	Portugalete
Ballonti BHI	Portugalete
CIFP Repélega LHII	Portugalete
CPI Antonio Trueba IPI	Portugalete
Asti-Leku Ikastola Kooperatiboa	Portugalete
Colegio Nuestra Señora del Carmen	Portugalete
Colegio Santa María Ikastetxea	Portugalete
CEIP Serantes Eskola	Santurtzi
Itsasoko Ama	Santurtzi
CIFP San Jorge LHII	Santurtzi
CEIP María Emilia Zuza HLHI	Santurtzi
IES Kantauri BHI	Santurtzi
Santa Eulalia	Santurtzi
Axular BHI	Santurtzi
Bihotz Gaztea Ikastola	Santurtzi
San Francisco Javier	Santurtzi
San José-Carmelitas	Santurtzi
San José de Calasanz	Santurtzi
Santa María Hijas de la Cruz	Santurtzi
IES Saturnino de la Peña BHI	Sestao
Amor Misericordioso Sestao	Sestao
Begoñako Andra Mari	Sestao
Avellaneda Ikastetxea	Sodupe
CEIP Gorondagane HLHI	Sondika
IES Sopela BHI	Sopela
Ander Deuna Ikastola	Sopela
Centro San Viator Irakas Gunea	Sopuerta
CEIP Ugao HLHI	Ugao-Miraballes
IES Burdinibarra	Valle de Trápaga-Trapagaran
Itxaropena Ikastola	Valle de Trápaga-Trapagaran
Franciscanas de Montpellier	Valle de Trápaga-Trapagaran
CEIP Zaldibar HLHI	Zaldibar
Mimetiz HLHI	Zalla
IES Zalla BHI	Zalla
CPEIPS Maristas-San Miguel HIBHIP	Zalla
Sociedad Cooperativa de Enseñanza Colegio Vizcaya	Zamudio
Arratiako Zulaibar Lanbide Ikastegia	Zeanuri

GIPUZKOA

IKASTETXEAK CENTROS ESCOLARES	HERRIA MUNICIPIO
CEIP San Juan HLHI	Alegia
Aralar BHI	Alegia
Imaz Bertsolaria	Altzo
IES Leizaran BHI	Andoain
Aita Larramendi Ikastola	Andoain
La Salle Berrozpe Ikast.–Legarra Etxebeste Fundazioa	Andoain
Anoetako Herri Ikastola	Anoeta
Kurtzebarri LH	Aretxabaleta
Kurtzebarri BHI	Aretxabaleta
Arrasate/Mondragón BHI	Arrasate/Mondragón
Arrasate/Mondragón Herri Eskola	Arrasate/Mondragón
San Frantzisko Xabier	Arrasate/Mondragón
Gaztelupe-Arimazubi Ikastola	Arrasate/Mondragón
Astigarragako Herri Eskola	Astigarraga
Azkoitiko Ikastola Xabier Munibe BHI	Azkoitia
CPEIPS San José Floreaga HIBHIP	Azkoitia
Azpeitiko Ikastola Karmelo Etxegarai HLHI	Azpeitia
Urola Ikastola Azkoitia-Azpeitia BHI	Azpeitia
Iraurgi Ikastetxea	Azpeitia
Azpeitiko Ikastola Ikasberri Kooperatiba	Azpeitia
Murumendi	Beasain
Alkartasuna Lizeoa	Beasain
Beasain BHI	Beasain
La Salle San José	Beasain
Beasain Ikastola	Beasain
San Martin Agirre	Bergara
Ipintza Institutoa	Bergara
Miguel Altuna LHII	Bergara
Aranzadi Ikastola	Bergara
Mariaren Lagundia Ikastola	Bergara
San Andrés Eskola	Berrobi
Mendata BHI	Deba
Luzaro HLHI	Deba
CEIP Mendiola HLHI	Donostia-San Sebastián
CEIP Katalin Erauso HLHI	Donostia-San Sebastián
IES Bidebieta BHI	Donostia-San Sebastián
IEFPS Easo GLHBI	Donostia-San Sebastián
Intxaurrondo Ikastola	Donostia-San Sebastián
Lauizeta Ikastola BHI	Donostia-San Sebastián

Xabier Zubiri Manteo BHI	Donostia-San Sebastián
IES Usandizaga-Peñaflorida Amara BHI	Donostia-San Sebastián
Antigua- Luberri BHI	Donostia-San Sebastián
Arantzazuko Ama Ikastola	Donostia-San Sebastián
CPEIPS Axular Lizeoa Kooperatiba Elkartea	Donostia-San Sebastián
CPEIPS Herri Ametsa GKE	Donostia-San Sebastián
Claret Ikastola	Donostia-San Sebastián
Eskibel	Donostia-San Sebastián
La Anunciata Ikastetxea	Donostia-San Sebastián
CPEIPS La Asunción HIBHIP	Donostia-San Sebastián
La Salle Donostia-San Sebastián	Donostia-San Sebastián
Manuel de Larramendi	Donostia-San Sebastián
María Reina Eskola	Donostia-San Sebastián
Nuestra Señora de Aránzazu Ikastetxea	Donostia-San Sebastián
CPEE Ortzadar HBIP	Donostia-San Sebastián
Fundación María Rivier-Presentación de María Donostia-San Sebastián	Donostia-San Sebastián
Deutsche Schule San Alberto Magno	Donostia-San Sebastián
San Ignacio de Loyola (Jesuitak) Ikastetxea	Donostia-San Sebastián
San Luis La Salle	Donostia-San Sebastián
Colegio Inglés San Patricio	Donostia-San Sebastián
Santa Teresa Ikastetxea	Donostia-San Sebastián
Sagrado Corazón Mundaiz Ikastetxea	Donostia-San Sebastián
Amaña Herri Ikastetxea	Eibar
CEIP San Andrés HLHI	Eibar
Urkizu Eskola	Eibar
Arrateko Andra Mari	Eibar
IES Uni Eibar-Ermua BHI	Eibar
J.A. Mogel Ikastola	Eibar
Mogel Isasi BHI	Eibar
Itzio BHI	Eibar
Nuestra Señora de Azitain	Eibar
La Salle Isasi	Eibar
CIFP Makina-Erreminta	Elgoibar
CEIP Elgoibar HLHI	Elgoibar
IES Elgoibar BHI	Elgoibar
CIFP Meka LHII	Elgoibar
Elgoibar Ikastola	Elgoibar
Cristobal Gamon HLHI	Errenteria
IES Koldo Mitxelena BHI	Errenteria
CIFP don Bosco LHII	Errenteria
Bizarain BHI	Errenteria
Bizarain Ikastola	Errenteria
Orereta Ikastola	Errenteria

CPEIPS San José HIBHIP	Errenteria
Sagrado Corazón Telleri Alde Ikastetxea	Errenteria
Luis Ezeiza HLHI	Eskoriatza
Almen Ikastola	Eskoriatza
Langile Ikastola	Hernani
Urumea Ikastola HLHI	Hernani
Elizatxo Ikastola	Hernani
IES Hernani BHI	Hernani
Gizarte Berrkuntza LHII	Hernani
La Inmaculada Ikastetxea	Hernani
Talaia BHI	Hondarribia
Talaia LH	Hondarribia
Ama Guadalupekoa Ikastetxea	Hondarribia
San José - Gurutzearen Alabak	Hondarribia
Uzturpe Ikastola	Ibarra
Txingudi Irungo Ikastola HLHI	Irun
Toki Alai BHI	Irun
IES Hirubide	Irun
IES Txingudi BHI	Irun
IES Eguzkitza BHI	Irun
IES Pío Baroja BHI	Irun
Dunboa LHI Ikas-Komunitatea	Irun
Irurako Ikastola	Irura
Urkiye Herri Eskola	Itsasondo
P. Garaikoetxea-Landaberri HLHI	Lasarte-Oria
Sasoeta - Zumaburu	Lasarte-Oria
San Benito Ikastola koop.elk.	Lazkao
CEIP Domingo Agirre HLHI	Legazpi
Olazabal BHI	Legazpi
Haztegi Ikastola koop.elk.	Legazpi
Lezo Institutua	Lezo
Lezo Herri Eskola	Lezo
CEIP Mendaro Ikastola HLHI	Mendaro
Mutriku BHI	Mutriku
San Miguel Ikastetxea	Mutriku
Elizalde Herri Eskola	Oiartzun
IES Elizalde BHI	Oiartzun
Haurtzaro Ikastola s.koop.	Oiartzun
Errekalde Herri Eskola	Oñati
R.M. Zuazola-Larraña BHI	Oñati
Txantxiku Ikastola, koop. elk.	Oñati
CPEIPS Elkar Hezi HIBHIP	Oñati
Urdaneta Ikastetxea	Ordizia

Oianguren Institutoa	Ordizia
Jakintza Ikastola	Ordizia
Pasaia-Lezo Lizeoa Ike	Pasaia
Soraluze BHI	Soraluze
Félix Samaniego HLHI	Tolosa
Orixe BHI	Tolosa
Usabalgo Laskorain Ikastola	Tolosa
Herrikide DBH-DBHO	Tolosa
Tolosako Inmakulada Lanbide Ikastola s.coop	Tolosa
Herrikide Jesuitinak	Tolosa
CIFP Tolosaldea	Tolosa
Egape Ikastola BHI	Urnieta
Egape Ikastola LH	Urnieta
Presentación de María Ikastetxea	Urnieta
CPES Salesianos Urnieta BHIP	Urnieta
J. M. Iparragirre	Urretxu
Urretxu-Zumarraga Ikastola	Urretxu
Gainzuri	Urretxu
CIFP Usurbil LHII	Usurbil
Udarregi Ikastola	Usurbil
Doctor Fleming Ikastetxea	Villabona
Erniobeia BHI	Villabona
Zubimusu Ikastola	Villabona
Orokieta Herri Eskola	Zarautz
Monte Albertia LHII	Zarautz
Lizardi BHI	Zarautz
Salbatore Mitxelena Ikastola	Zarautz
Antoniano Ikastetxea	Zarautz
La Salle Ikastetxea	Zarautz
Oteitza Lizeo Politeknikoa	Zarautz
CEIP Arroa HLHI	Zestoa
Aizarna HLHI	Zestoa
Fraisoro Eskola BHI	Zizurkil
Pedro María Otaño	Zizurkil
San Millán	Zizurkil
Zubimusu Ikastola	Zizurkil
IES Zumaia BHI	Zumaia
CEIP Oikia HLHI	Zumaia
Zumaiako Herri Eskola	Zumaia
María eta José Ikastexea	Zumaia
La Salle-Legazpi	Zumarraga